

פירוש קצר מאד על תלמוד ירושלמי עבודה זרה

עדולמי

מיועד לעוסקים הרבה בבבלי, מוגה קצת וכ"מ שאין הדבר ברור נכתב:--
מפוסק הדק היטב

בחמלת ד' עלי א חול המועד סוכות תשעג

מסכת עבודה זרה פרק א ברוך הנותן ליעף כח בס"ד ג

תבא ע"ב לפ"ק sep 3 2012

פרק א הלכה א משנה לפני אידיהן של נכרים שלשה ימים אסורין מלשאת ומלתת עמהן מלהשאילן ומלשאול מהן מלהלוותן ומלהלוות מהן מלפורעם ומלהפרע מהן

[רבי יהודה אומר נפרעין מהן מפני שהוא מיצר, אמרו לו אע"פ שהוא מיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן]

רבי ישמעאל אומר שלשה לפניהן ושלשה לאחריהן אסור

וחכמים אומרים לפני אידיהן אסור לאחר אידיהן מותר:

גמרא רבי חמא בר עוקבה שמע כולהון מכא: והביאו לבוקר זבחים, לשלשת ימים מעשרותיכם. א"ל רבי יוסי אין כיני אפילו בגליות! דתני נחום המדי אומר יום אחד בגליות אסור. מאי כדון? תמן בדקו ומצאו שהן עושין צרכיהן ליום אחד ואסרו יום אחד ברם הכא בדקו ומצאו שעושין צרכיהן לשלשת ימים ואסרו להן שלשת ימים.

מה מקיים רבי יוסי אהן קרייה והביאו לבוקר זבחים וגו'? במלכות ירבעם הכתוב מדבר כיון שמלך ירבעם על ישראל התחיל מפתה את ישראל ואמר להן בואו ונעבוד עבודה זרה, ע"ז וותרנית היא. הדא היא דכתיב נעלה ביהודה ונקיצנה ונבקיענה אלינו ונמליך מלך בתוכה את בן טבאל א"ר אבא חיזרנו בכל המקרא ולא מצינו מקום ששמו טבאל אלא שעושה טובה עם עובדיו. התורה אמרה ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן, וע"ז אמרה ויעש כהנים מקצות העם, א"ר לא, מן הקוצים שבעם מפסולת שבעם. התורה אמרה לא ילין חלב חגי עד בוקר וע"ז אמרה והביאו לבוקר זבחים. התורה אמרה ביום זבחים יאכל וממחרת וע"ז אמרה לשלשת ימים מעשרותיכם. התורה אמרה לא תזבח על חמץ דם זבחי וע"ז אמרה וקטר מחמץ תודה. התורה אמרה כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר לשלמו וע"ז אמרה וקראו נדבות השמיעו.

א"ר יודן אבוי דרבי מתנייה לא בא הכתוב אלא להזכיר גניין של ישראל. יום מלכינו החלו שרים חמת מין, משך ידו את לוצצים. יום שמלך ירבעם על ישראל אתון כל ישראל לגביה בפתי רמשאל^{לעיתותי ערב} אמרו ליה קום עבוד ע"ז! אמר לון אפתי רמשא הוא אשתי ולא אשתי, כל עמא שתו, אלא אם אתון בען, אזלון ואתון בצפרא. הדא הוא דכתיב כי קרבו כתנור לבם בארבע כל הלילה ישן אופיהם. כל הלילה לא ישן אופיהם בוקר הוא בוער כאש להבה. בצפרא אתון לגביה אמר לון כדון אנא ידע דאתון בען^{עכשיו אני ידע שאתם רוצים} אלא דאנא דחיל מסנהדרין דידכון דלא יקטלונני. אמרו ליה אנן קטלין לון^{אנחנו נהרג אותם (הסנהדרין)} הה"ד כולם יחמו כתנור ואכלו את שופטיהם. רבי לוי אמר הרגום היך מה דתמר כי ימצא חלל^{והכא כתיב החלו רבי} לא אמר, הורידן מגדולתן. יום מלכינו החלו שרים חמת מין. יום שנעשו בו שרים חולין.

מי גרם להן? חמת מין שהיו להוטין אחר היין. משך ידו את לוצצים- כד הוה חמי בר נש כשר הוה מייתיב גביה תרין ליצנין, ואמרין ליה אי זה דור חביב מכל הדורות? אמר להן דור המדבר. ואינון אמרין ליה, ולא עבדון עכו"ם! והוא אמר לון בגין דחביבין לא איתענשון. והינון אמרין ליה, חשי! שתקו! דמלכא בעי מעבד כן, ולא עוד אלא אינון עבדין חד, ודין עבד תרין! וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדין.

גסות רוחו של ירבעם היא החליטתו. א"ר יוסי בר יעקב במוצאי שמיטה מלך ירבעם על ישראל הה"ד מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם. אמר אנא מיתבעי מיקרי, קאים אנא, ואינון אמרין, מלכא דאתרא קדם! ואין מיקרי תיניין, גנאי הוא לי, ואין לא ניקרי, ביזיון הוא לי. ואין מרפינון ארפה אותם ללכת לירושלים אזלון סלקין, אינון שבקין יתי, אזלין לון גבי רחבעם בן שלמה הה"ד אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלם ישוב לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם. מה עשה? עשה שני עגלי זהב וכתב על ליבן "והרגוך" אמר: כל מלך דיקום, וירצה לשנות-יסתכל בהם ויתירא שאים יניח את העם לעלות, סופו ליהרג ע"י העם יסתכל בון. א"ר חונה חובר חברי מחוכם כל מי שהיה חובר היה חוברו.???מי שרצה ללחום בו, סופו שנחבר אליו(חובר=ב

לשונות)

א"ר חונה ושחטה שטים העמיקו, שהעמיק ברשע. אמר כל דמפרסים???שעולה לרגל אנא קטיל ליה!

א"ר אבין בר כהנא אף שבתות וימים טובים מצינו שבדה להם ירבעם מלבו הה"ד ויעש ירבעם חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום לחדש בחג אשר ביהודה ויעל על המזבח כן עשה בבית אל לזבוח בחדש אשר בדה מליבו "מלבד" כתיב כמה דאת אמר מלבד שבתות ה'.

תני: עבר ונשא ונתן עמו מותר. ר' יעקב בר אחא ר' יוסי בשם ר' יוחנן ואפילו ביום אידו ותני כן במה דברים אמורים בנכרי שאינו מכירו אבל בנכרי המכירו מותר מפני שהוא כמחניף להן.

תני נכנס לעיר ומצאן שמחין שמח עמהן מפני שאינו אלא כמחניף להן. חד דוקינר אוקיר לר' יודן נשייא חד דיסקי' מלא דינרין, נסב חד מינהון, ושלח ליה שארא. לקח אחד מהם והשליך השאר שאל לרשב"ל, אמר יולין הנייה לים המלח. הרי במכירו הרי לשעבר, ור"ל אמר יולין הנאה לים המלח! א"ר אבהו ואני לא שאלני רבן גמליאל בר' מהו לילך ליריד? ואסרתי לו. והתני הולכין ליריד ולוקחין משם עבדים ושפחות. ר"ל אמר לא סוף דבר עבדים ישראל אלא אפילו נכרים מפני שמקרבין תחת כנפי השכינה. מאי כדון? ר"ג אדם קטן היה וביקש ר' אבהו לגודרו, אבל ר' יודן נשייא אדם גדול היה, וביקש ר"ל לגדור הדבר. כמר"ג אין ראי', כי רצה לגדור אדם קטן, אבל מר' יודא נשיאה שפיר יש להוכיח

ניחא מלהשאל, מלשאל מהן? מפני שהוא כמשיאו שם. ניחא מלהלוותו, מלהלות מהן? מפני שהוא כמשיאו שם. ניחא מלפורען? מליפרע מהן? שלא יאמר עכו"ם שלו סייעה.

רבי בא בר טבליי בשם רב אם היתה מלוה אובדת מותר. ותני כן מלוה אובדת בעדים אין מלוה אובדת בשטר. אפילו מלוה בשטר אובדת היא, שלא בכל שעה אדם זוכה לפרוע חובו. מאי כדון מלוה אובדת שלא במשכון, אין מלוה אובדת במשכון. אשכח תני על קדמייתא מלוה אובדת בעדים אין מלוה אובדת בשטר.

תמן תנינן רבי יודה אומר אשה לא תסוד מפני שניבול הוא לה, רבי חנינה ורבי מנא חד אמר בסיד שהיא מתירתו במועד נחלקו, אבל בסיד שמתירתו לאחר המועד אסור וחרנא אמר בסיד שהיא מתירתו לאחר המועד נחלקו אבל בסיד שמתירתו בתוך המועד מותר. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דא"ר חנינה רבי יוסי בשם רבי יוחנן רבי יהודה כדעתיה כמה דרבי יהודה אמר תמן ניבול שעה ניבול, כן הוא אמר הכא צרת שעה צרה, הווי דו אמר בסיד שהוא מותר בתוך המועד נחלקו ואסר אף בגוונא שהיא מתייפה בתוך המועד-כיון דצרת שעה היא אבל בסיד שהוא מותר לאחר המועד אסור.

אומנים ישראל שהיו עושין עם הנכרי באידן, בתוך ביתו אסור, בתוך בתיהן מותר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: במה דברים אמורים בתלוש מן הקרקע, אבל במחובר לקרקע אסור. בעיר אחרת בין כך ובין כך מותר. מהו בין כך ובין כך מותר? בין בתלוש בין במחובר בין בשכיר בין בקיבולת. אמר רבי לא, בין בתלוש בין במחובר ובלבד בקיבולת.

רבי שמעון בר ברסנה בשם ר' אחא: בשבת ובאבל ובע"ז, עיין מ"ק ריש פרק 2 הלכה כר' שמעון בן אלעזר.

חברייא אמרי טעמא דרבי ישמעאל משום בריה דמועדא. יש להם כעין "אסור חג..."

אמר רבי בא כיון שהוא יודע שאסור לך לישא וליתן עמו, 3 יום אח"כ הוא ממעט בשמחת אידו. מה מפקת מביניהון? למכור לו דברים שאינן מתקיימין על דעת חברייא אסור על דעת רבי בא מותר. א"ר יודן קרייא מסייע למה דאמרי חברייא וביום עשרים וארבעה לחדש השביעי נאספו בני ישראל בצום ובכי ובשקים ואדמה עליהם. ולמה לא אמר בעשרים ושלשה? משום בריה דמועדא. אסור חג אין נימא דהוה בשובתא לית יכיל, א"א לומר שחל בשבת באותה השנה... דאת מחשב ואת משכח צומא רבא בחד בשובא. ומה בה? ולית ר' חוניה מיקל למאן דמעבר ליה מן אתריה. מי אומר שא"א יו"כ לחול בחד בשבת! והא ר"ה מקלל מי שמעבר השנה בשביל זה! א"ר יוחנן בר מדייא, אנא חשב יתה ולא הוה בשובתא!

דף ב, פרק א הלכה ב משנה אילו הן אידיהן של עכו"ם: קלנדס וסטרנלייא וקרטסי' ויום גינוסיא של מלכים ויום הלידה ויום המיתה של איזה emperor שיהיה דברי ר"מ. וחכמים אומרים כל מיתה שיש בה שריפה יש בה ע"ז ושאיין בה שריפה אין בה ע"ז:

גמרא רב אמר עידיהן ושמואל אמר אידיהן מאן דאמר עידיהן ועידיהם המה מאן דאמר אידיהן כי קרוב יום אידם רב אמר מאברים ושמואל אמר מעברין מאן דאמר מאברין מוסיפין לה אבר מאן דאמר מעברין כאשה מעוברה רב אמר יאותו ושמואל אמר יעותו מאן דאמר יאותו אך בזאת נאות לכם מאן דאמר יעותו לדעת לעות את יעף דבר.

רב אמר קלנדס אדם הראשון התקינו כיון דחמא ליליאי אריך אמר אי לי שמא שכתוב בו הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב שמא יבוא לנשכני ואומר אך חושך ישופני. כיון דחמא איממא ארך, היום נתארך אמר קלנדס "קלון דיאו" יום טוב ואיתא כמאן דאמר בתשרי נברא העולם ברם כמאן דאמר בניסן נברא העולם, ידע הוה. א"ר יוסי בי רבי בון מאן סבר בראש השנה נברא העולם רב דתני בתקיעתא דבי רב זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון וכו' הוי בראש השנה נברא העולם.

רבי יוחנן לא אמר כן, אלא מלכות מצרים ומלכות רומי היו עושין מלחמה אילו עם אילו אמרו עד מתי אנו הורגין בפולמוס זה עם זה בואו ונתקין שכל מלכות שתאמר לשר צבא שלה פול על חרבך וישמע לה, תתפוס המלכות תחילה. דמצרים לא שמע לון. דרומי הוה תמן חד גבר סב והוה שמיה יינובריס והוה ליה תריסרי בני אמרו ליה, שמע לן, ואנו עושין בניך דוכוסין ואיפרכין ואיסטרטליטין, ושמע לון בגין כן צווחין ליהקורין אותו קלנדס יינובריס. מן יומא דבתריה מתאבלין עליו "מילני אימירא" יום שחור. א"ר יודן ענתודרייא מאן דזרע טלופחין עדשים בההוא יומא לא מצלחין.

רב אמר קלנדס אסורה לכל. רבי יוחנן אמר אין אסורה אלא לפלחין בה. סטרנלייא אסורה לכל רבי יהושע בן לוי אמר בין קלנדס בין סטרנלייא אינה אסורה אלא לפלחין בה. חברייא בעי נשי דפלחין כפלחין? רבי אבהו בעי והדא טקסיס=חומה דקיסרין, מכיון דסוגיית שמריין שם הרבה שומרונים=כותים, כפלחין היא. הדא טקסיס דדוקים צריכה.

רבי ביבי שלחיה רבי זעירא דיזבון ליה עזיל קטן מטוה קטן מן סטרנלייא דביישן, אתא גבי ר' יוסי סבר דמורה ליה כהדא דרבי יהושע בן לוי שרי, והורי ליה כהדא דרבי יוחנן אסור.

רב אמר קלנדס לפני תקופה שמונה ימים. סטרנלייא לאחר תקופה ח' ימים. א"ר יוחנן פרוקטו=שם יוני אחר תקופת תמוז וטבת ראשה של תקופה.

ר' בא בשם רב שלשה זמנים??אידים בבבל, ושלשה זמנים במדי. שלשה זמנים בבבל: מהורי וכנוני ובנוותה. שלשה במדי: נוסרדי ותיריסקי ומהירקנה. ר' הונה בשם רב נחמן בר יעקב נרוס בב' באדר בפרס, בעשרים באדר במדי

סטרנלייא= שנה טמונה, שונא נוקם ונוטר. היך מה דאת אמר וישטם עשו את יעקב. א"ר יצחק בי רבי לעזר ברומי צווחין ליה סנטורייה דעשו:

וקרטוסים. יום שתפשה בו רומי מלכות. ולא כבר תניתה? א"ר יוסי בי רבי בון פעם שנייה. א"ר לוי יום שנתחתן שלמה לפרעה נכה מלך מצרים, ירד מיכאל ונעץ קנה בים והעלה שלעטוטשרטון ונעשה חורשיער גדול וזה הוא כרך גדול שברומי. יום שהעמיד ירבעם שני עגלי

זהב באו רומס ורומילס ובנו שני צריפים ברומי. יום שנסתלק בו אליהו הועמד מלך ברומי ומלך אין באדום נצב מלך. יום גנוסיא של מלכים

ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה. יום הלידה ויום המיתה עד כאן עד משנה ג לציבור, מיכן ואילך ליחיד.

וכתי בשלום תמות ובמשרפות אבותיך הראשונים וגו'. כיני מתניתא כל מיתה שיש בה עישון ושריפה יש בהן ע"ז ושאיין בה עישון ושריפה אין בה ע"ז:

הלכה ג משנה יום תגלחת זקנו ובלוריתו, יום שעלה בו מן הים, יום שיצא בו מבית האסורים, ונכרי שעשה משתה לבנו, אינו אסור לישא וליתן אלא אותו היום ואותו האיש:

גמרא מה אותו היום בלבד, או אותו היום בכל שנה? והתני תגלחתו ותגלחת בנו אסורה! והלא כשמגיע תגלחת בנו כבר גילח!! ("תגלחת" זו היתה מעין פולחן שעשו הרומיים פ"א בחייהו!) תיפתר שגילחו שניהן כאחת. השהה... והתני משתהו ומשתה בנו אסורה! תיפתר שנשאו נשים כאחת. והתני לידתו ולידת בנו אסורה, אית לך מימר שנולדו שניהן כאחת?! תיפתר בההוא דלא אספיק מיעבד ביומיה, לא הספיק לעשות בימיו עד דאיתליד ליה בר, ועבד כחדא. עד שנולד לו בן ועשה כאחת

תני לא ישלח לו חביות מכורות לחנווני מפני שהוא כטוענו טענת חנם=גניבת דעת לא יסרב=יפצור אדם בחבירו לארחו, בשעה שאינו רוצה. לא ירבה לו בתקרובתנות בשעה שהוא יודע שאינו מבקש. מהו בתקרובת? רחוך בזווי אוחריהו "בטוח" במקום אחר... יש לו לאכול שם... ובירושלם, היה הופך עיכליה שרוך של בגד דימינא לשמאלא. לסימן שכבר יש לו מקום לאכול

תני עיר שיש בה נכרים וישראל אם נותנין הנכרים לגבאיין גובין מהן ומישראל ומפרנסין עניי נכרים ועניי ישראל ומבקריין חולי נכרים וחולי ישראל נוחמים אבילי נכרים ואבילי ישראל וקוברין מיתי נכרים ומיתי ישראל ומכניסין כלי נכרי וכלי ישראל מפני הגנבים מפני דרכי שלום גירדאי שאלון לרבי אמי יום משתה של נכרים מהו וסבר מישרי לון מן הדא מפני דרכי שלום א"ל רבי בא והתני רבי חייה יום משתה של נכרים אסור א"ר אמי אילולא רבי בא היה לנו להתיר ע"ז שלהן וברוך המקום שריחקנו מהם:

הלכה ד משנה עיר שיש בה ע"ז, a market that is associated with idolatry, חוצה לה מותר. היה חוצה לה ע"ז, תוכה מותר. מהו לילך לשם? להשתמש בדרך המובילה לעיר ההיא בזמן שהדרך מיוחדת לאותו מקום אסור. ואם יכול לילך בה למקום אחר מותר.

עיר שיש בה ע"ז, והיו בה חנויות מעוטרות ושאיין מעוטרות, זה היה מעשה בבית שאן ואמרו חכמים: המעוטרות אסורות, ליקח מהן ושאיין מעוטרות מותרות:

גמרא הא תוכה אסור?! מפני שיש בה צלם אחד יהא תוכה אסור?! (כפשוטו של משנה) ריש לקיש אמר ביריד שנו. ומה בין תוכה לחוצה לה? תוכה שנהנה מן המכסכל חפצים שלוקחין, נותנים קצת מס לע"ז אסור, חוצה לה מותר שלא נהנה מן המכס. ואם היה חוצה לה נהנה מן המכס אף חוצה לה אסור.

והתני הולכין ליריד ולוקחין משם עבדים ושפחות ובהמה! אלמא שרי ללכת ליריד! ר"ל אמר לא סוף דבר עבדים ישראל אלא אפי' עבדים נכרים שמקרבן תחת כנפי שכינה. והתני לקח משם כסות, תשרף. בהמה, תיעקר. מעות, יוליכם לים המלח. ניחא כסות תישרף, מעות יוליכם לים המלח. בהמה תיעקר?! והתני הולכין ליריד ולוקחין מהן עבדים ושפחות ובהמה רשב"ל אמר לא סוף דבר עבדים ישראל אלא אפילו עבדים נכרים שמקרבן תחת כנפות שמים!! תיפתר ישראל ישראל. רק ישראל הלוקח מישראל, שרי

והתני המוכר עבדו לנכרים דמיו אסורין! ??? עוד היא תיפתר ישראל ישראל. ???

ישראל מומר שהולך ליריד לוקחין ממנו מפני שהוא כמציל מידן, ובחזירה אסור, שנהנה מחמת ע"ז. ובנכרים בין הולכין בין באין אסור.

רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן: אם היה פונדק מותר. רבי זעירא בעי ביריד אסור ובפונדק מותר?! דילמא בפרגמטיא אמרה רבי יוחנן. אתא רבי בא בריה דרבי חייה בר

בא בשם רבי יוחנן "אם היה פונדק מותר" בפרקמטיא אמר רבי יוחנן שמותר ליקח לשם מסחר (לא לשם צורך עצמו)

רבי אבהו בשם רבי יוחנן החליף בהמה בע"ז אסורה. רב חסדא בעי אילו השתחוה לה לא אסרה מפני שהחליף בהמה בע"ז אסרה?! דילמא "בפרגמטיא שנכנסה קודם ליריד" איתאמרת.

אתא רבי זעירא רבי אבהו בשם רבי יוחנן החליף בהמה בע"ז אסרה. בפרגמטיא שנכנסה קודם ליריד איתאמרת. לא תפרש כפשוטו—רק "לקח בהמה מגוי, דרך הליכה ליריד, אסור"

א"ר אבהו אסור לעשות חבילה=חבורה ביריד ותני כן לא ישאל בשלומי במקום שהוא??? ישראל מתחשב, מצאו לפי דרכו, שואל בשלומי בכבוד ראש.

רבי חייה בר וזה שלח מיזבון ליה סנדל מן ירידה דצור, א"ל רבי יעקב בר אחא ואת מלוקחי יריד?! א"ל ואתה לא לקחת קלוסקין cake מימך?! א"ל שנייא היא דמר רבי יוחנן לא אסרו דבר שהוא חיי נפש.

רבי שמעון בן יוחנן שלח שאל לר"ש בן יוצדק לית את בדיק ליה, אהן ירידה דצור מהו? א"ל אין יהב תרתין ליטרא דפילפלין לאיסרנדה. (to if you give two pounds of pepper to the courier go to Tyre) עאל ואשכח כתיב תמן "אנא דיקלטיאנוס מלכא, שכניתהזמנתי אהן ירידה דצור לגדיה דארקליס אחילמזל של אר.. תמניא יומין.

רבי יצחק בר נחמן שאל לרבי חנינה יריד עזה מהו? א"ל הלכת לצור מימך וראית ישראל ונכרי שהן שותפין בקדירה ואינו חושש שמא ניער הנכרי בקדירה. וקשיא הוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא?! שואל לו זה ומשיב לו זה?! אלא בגין דלית רבי חנינה אמר מילה דלא שמעה מיומיו בגין כן דוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא. אתא רבי יוסי בי רבי בון אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן לא אסרו אלא כגון ירידה של בוטנה ותני כן שלשה ירידין הן יריד עזה יריד עכו ירידה של בוטנה, והמחזור מבורר לאיסור שבכולן יריד בוטנה. מהו לילך לשם? אם היה אכסנאי אסור, בן עיר מותר, שיירה מותר שכן דרך שיירה לילך בכל מקום. *****??????

במה מעוטרות? החנויות רבי יוחנן אמר בהדס, רשב"ל אמר בשאר כל המינין. לריו"ח האיסור משום "נהנה" מע"ז—ולר"ל משום שמעטרו לשם ע"ז ונמצא מהנה לע"ז (בבלי)

צ"ל אחר פיסקה הבאה על דעתיה דרבי יוחנן הכל אסורדהא מריח יפה על דעתיה דריש לקיש אינו אסור אלא התוספת רק אים מוסיף יותר מהרגל-הרי עושה לשם ע"ז.

היך עביד? היה למוד להוציא ה' קופות והוציא עשר לכבוד יום היריד אין תימר משם עיתור, שעשאו "לעטר" ע"ז אסור, אין תימר משם פרקסיס because of business to attract customers מותר: כך ס"ל לר"ל (שאסור שאין איסור בריח טוב שעושה להשיג יותר לוקחים)??????????

הלכה ה משנה אילו דברים אסור למכור לנכרים: איצטובילין fir-cones ובנות שוח בפטוטרותיהן white figs with their stalks ולבונה ותרנגול לבן.

רבי יהודה אומר מוכר הוא לו תרנגול לבן בין התרנגולין. אים לוקח הרבה תרנגולים. בזמן שהוא בפני עצמו, קוטע אצבעו ומוכרו. שאין מקריבין חסר לע"ז ושאר כל הדברים סתמן מותר ופירושן אסור

ר"מ אומר אף דקל טב וחצב ונקלביס varieties of dates אסור למכור לנכרים:

גמרא שמעון בר בא בשם ר' יוחנן בנות שוח בפטוטרותיהן, ואיצטובילין במטוטלותיהן:

ולבונה. תני אם היתה חבילה מותר. וכמה היא חבילה? רבי יהודה בן בתירה אומר חבילה של לבונה אין פחות מחמשה מנין. אם היה כומר אסור. רופא מותר. תגר מותר. תגר חשוד אסור.

אנן תנן תרנגול לבן, תני רבי חייה תרנגול סתם. מתני' צריכה למתניתא דרבי חייה ומתניתא דרבי חייה צריכה למתניתין. אילו תנינן ולא תני רבי חייה, הוינן אמרין לא אמרון אלא תרנגול לבן אבל תרנגול סתם אפילו בינו לבין עצמו מותר, הוי צורכה למתניתא דרבי חייה. או אילו תנא רבי חייה ולא תנינן אנן הוינן אמרין לא אמר אלא תרנגול סתם, הא תרנגול לבן אפילו בינו לבין התרנגולין אסור, הוי צורכה למתניתין וצורכה למתניתא דרבי חייה.

א"ר בון בר חייא "תרנגול למכור" מוכר לו תרנגול לבן. "תרנגול לבן למכור" נימר, בינו לבין עצמו אסור, בינו לבין התרנגולין מותר.

רבי בון בר חייא בעי, ראה תרנגולין רועין באשפה ותרנגול לבן ביניהן, ואמר "של מי?" כמי שסיים? ואסור? היה חסר? קרייא אמר שמקרבין חסר לע"ז, וכי תגישון עור לזבוח אין רע הדא אמרה שמקריבין חסר לע"ז:

רבי מאיר אומר אף דקל טב וחצב ונקלביס אסור למכור לנכרים. ר' חמא בר עוקבה אמר קורייטה??? ר' לעזר בי רבי יוסי אמר מין הוא ושמו חצבא.

עבר ומכר? מותר ליהנות מדמיו? ייבה כיי דמר רבי לעזר עבר ובנה מותר, וכא עבר ומכר מותר:

הלכה ו משנה מקום שנהגו למכור בהמה דקה לנכרים מוכרין, מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין, ואל ישנה אדם מפני המחלוקת.

ובכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה עגלים וסייחים שלימין ושבירין

רבי יהודה מתיר בשבורה בן בתירה מתיר בסוס:

גמרא מה ומותר לגדל? !בהמה דקה בא"י? א"ר בא כגון מהיר שהוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל.

הוון בעיי מימר מאן דמר מותר למכור מותר לייחד, ומאן דמר אסור למכור, אסור לייחד. דחייש להרבעה. ר' יונה רבי לעזר בשם רב ואפילו כמאן דמר מותר למכור, אסור לייחד. מה בין למכור מה בין לייחד? בשעה שמוכרה לו כבהמתו של עכו"ם היא. וחס על בהמתו (ואינו רובעה) בשעה שהוא מייחדה לו כבהמתו של ישראל היא והוא חשוד עליה:

מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין. למה? מפני שמוציאה מידי גיזה. ראשית גז הגע עצמך שהיתה עז? מפני שמוציאה מידי בכורה. הגע עצמך שהיה זכר? מפני שמוציאו מידי מתנות. מעתה חיטין אל ימכור לו מפני שמוציאו מן החלה! יין ושמן אל ימכור לו מפני שמוציאן מן הברכה!

בכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה. למה? בהמה גסה יש בה חיוב חטאת ובהמה דקה אין בה חיוב חטאת. ואינו חולב ואינו גוזז? !יש בה חטאת! אמר, תמן היא מתחייבת. שביתת בהמתו ברם הכא הוא מתחייב כשחולב בה. מכיון שהוא מוכרה לו לא כבהמתו של נכרי היא? !ואין כאן איסור "שביתה"! ר' אמי בבלייא בשם רבנין דתמן, פעמים שמוכרה לו לניסיון והוא מחזירה לאחר שלשה ימים ונמצא עובד עבודה בבהמתו של ישראל. מעתה לניסיון אסור שלא לניסיון מותר! זו מפני זו.

עבר ומכר קונסין לו, שיפדה הבהמה כשם שקונסין לו להלכה כך קונסין לו למנהג. ומניין שקונסין לו למנהג? חד בר נש זבין גמליה לארמאי אתא עובדא קומי ריש לקיש וקנסיה בדיפלאכפל בגין דיחזר ליה גמלא. [א"ר יוסי בי רבי בון לסרסור קנס והוון צווחין ליה ברא דמסרסר לארמאי]

רשב"ל כרבי יודה,

דתני בשם רבי יודה: הלוקח עובר פרתו של עובד כוכבים והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי והמשתתף לו והנותן לו בשותפות והמקבל הימנו והנותן לו בקבלה פטור מן הבכורה. ר"י אומר אף המקבל מן העובד כוכבים, הרי זה מעלה בשויו ונותן חצי דמיו לכהן. והנותן לו בקבלה אע"פ שאינו רשאי, הרי זה מעלה אותו ואפילו עשרה בשויו ליתן דמיו לכהן. וחכמים אומרים הואיל ואצבע העובד כוכבים באמצע פטור מן הבכורה.

רובה דר"ש בן לקיש מדרבי יודה ר"ל מחמיר יותר מר' יודא מה דמר רבי יודה משום הילכות בכורה, ומה דמר ר"ש בן לקיש להילכות בהמה גסה:

רבי יהודה מתיר בשבורה. לא א"ר יהודה אלא בשבורה שאינו יכולה להתרפות אמרו לו והלא הוא מביא לה זכר והוא רובעה והיא יולדת אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בסוס זכר שאינו יכול להתרפות אמרו לו והלא מביא לו נקיבה והיא רובעת ממנו והיא יולדת! רב אבין בשם רבנין דתמן זאת אומרת מקושיית "אמרו לו" שאסור להמציא להן עוברין. כמו שחייש ל "והלא מביא..."

תמן תנינן הלוקח עובר חמורו של נכרי והמוכר לו אף ע"פ שאינו רשאי והמשתתף לו והמקבל ממנו והנותן לו בקבלה פטור מן הבכורה. רבי חגיג' בעא קומי רבי יוסי לית הדא אמרה שאסור להמציא להן עוברין א"ל כבר קדמך רב אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאסור להמציא להן עוברין:

בן בתירה מתיר בסוס. לא אמר בן בתירה אלא בסוס זכר שהורג בעליו במלחמה וי"א שרץ אחר הנקיבות ויש אומרים שעומד ומשתין מה ביניהון? סריס. מאן דמר שרץ אחר הנקיבות אינו רץ. ומאן דמר עומד ומשתין אף זה עומד ומשתין.

רבי תנחום בר חייה לכשיזקין סוס כודנו בריחים ע"כ אסור משום מלאכה. רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הונא בן בתירה ורבי נתן שניהם אמרו דבר אחד. דתני הוציא מן הבהמה ומן החיה ומן העופות בין חיים בין מתים חייב רבי נתן אומר מתים חייב חיים פטור. =חי נושא את עצמו (וסוס עשוי לרכיבה ול"ש בו איסור) ורבנן אית להון חייב חטאת, ואינון מתיבין ליה אכן! רבנן חייב משום "נושא", ולמה להו טעמא דכודנו.. בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאתה אומר משום שבות אוף אנא אית לי לכשיזקין כודנו לריחים.

רבי אומר אומר אני שאסור סוס משום שני דברים: משום כלי זין ומשם בהמה גסה ותני כן חיה גסה כבהמה גסה. מאן תניתה רבי.

דברי חכמים רבי ביסנא רבי חנן בר בא בשם רב חיה גסה כבהמה דקה:

הלכה ז משנה אין מוכרין להם דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים להרוג האזרחים אין בונין עמהן בסילקי וגרדון ואיסטדיא basilica scaffold stadium judges tribunal ובימה, אבל בונין עמהן דימוסיות ומרחצאות, הגיע לכיפה stage שמעמידין בה ע"ז אסור לבנותה:

גמרא הא דבר שאין בו נזקא לרבים מותר. מתני' דברי.... דתני הוראה את הנחשים ואת החברים מוקיון מופיון מוליון מילרין מילרין סגירלון סגירלון הרי זה אסור משום מושב לצים שנאמר ובמושב לצים לא ישב וכולן מביאין לידי ביטול תורה שנאמר כי אם בתורת ה' חפצו. העולה לתיאטרון אסור משום ע"ז דברי רבי מאיר וחכמים אומרים בשעה שהן מזבנין אסור משום ע"ז ואם לאו אסור משום מושב לצים בלבד. העולה לתיאטרון וצווח אם לצורך הרבים מותר ואם מתחשב הוא אסור. היושב באיצטדיון הרי זה שופך דמים. רבי נתן מתיר מפני שני דברים משום שצווח ומציל את הנפשות ומעיד על האשה שתינשא.

עבר ובנה, רבי לעזר אמר מותר, אמר רבי מנא לא מסתברא כאהין סוברא a "carrying beam" is definitely forbidden as it "joins" the whole dome דלא אסור דהוא חיד כל הדא כיפתא:???

הלכה ח משנה אין מוכרין להן במחובר לקרקע אבל מוכר הוא משקצץ רבי יהודה אומר מוכר הוא לו על מנת לקוץ:

גמרא רבי בון בר חייה בעי אף בהמה גסה במחלוקת מוכר לו על מנת לשחוט. אשכח תני אף בהמה גסה במחלוקת. רבי יודה אומר מוכר לו על מנת לשחוט:

הלכה ט משנה אין משכירין להן בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסורייא משכירין בתים אבל לא שדות ובחוצה לארץ מוכרין בתים ומשכירין שדות דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר אף בארץ ישראל משכירין להן בתים ובסוריא מוכרים בתים, ומשכירין שדות ובחוצה לארץ מוכרין אילו ואילו:

גמרא רבי זעירה בשם רבי יוסי בן חנינה רבי אבא רבי חייה בשם רבי יוחנן לא תחנם לא תתן להם חן. לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם. לא תחנם לא תתן להם חניה בארץ.

והתנינן רבי יוסי אומר אף בא"י משכירין להם בתים! בית אין מצוי להתברך מתוכו, ע"כ מותר להשכיר שדה מצוי להתברך מתוכו.

הורי רבי יוסי בי רבי בון שאסור להשכיר להן קבורה בא"י, על שם לא תתן להם חניה בארץ. לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם. והתני מעשה ברבן גמליאל שהיה מהלך בדרך וראה קלוסקין אחת מושלכת בדרך אמר לטבי עבדו טול לך קלוסקין זו ראה נכרי אחד בא כנגדו אמר לו מבגיישם גוי טול לך קלוסקין זו! רץ אחריו רבי אילעאי אמר לו מה שמך? אמר לו

מבגיי, ומאיין אתה? אמר לו מן העיירות של בורגנין. ומכירך הוא רבן גמליאל מימיר? אמר לו, לא. כיוון ר' גמליאל ברוח הקודש. ולמדנו ממנו שלשה דברים: למדנו שאין מעבירין על האוכלין, ושחמיצו של נכרי מותר לאחר הפסח מיד, ושהולכין אחר רוב עוברי דרכים. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הדא דתימר בראשונה אבל עכשיו מעבירין על האוכלין מפני הכשפים. עם כשהוא יוצא מגזיב, בא אחד להישאל לו על נדרו, אמר לזה שהיה מהלך עמו תאמר ששתינו רביעית יין באיטלקי? אמר לו הין! אמר לשואל טייל עמנו עד שנפיק את ינינו כיון שהגיע לסולמה של צור ירד ר"ג ונתעטף וישב לו והתיר לו את נדרו. מדבריו למדנו שרביעית יין משכרת ושהדרך מפיגה את היין ואין נשאלין נדרים ולא מורים שתויי יין ולא מפירין נדרים מהלכין אלא עטופין ויושבין. אמר רבי יוחנן כך פתח לו יש בוטה כמדקרות חרב וגו'. לאחר שנדר מן הככר ווי דייכול ווי דלא יכול אין אכיל הוא עבר על נידריה ואין לו אכיל הוא חטא על נפשיה כיצד יעשה ילך אצל חכמים ויתירו לו את נדרו דכתיב לשון חכמים מרפא.

לא תחנם לא תתן עליהם חן. והתני מעשה ברבן גמליאל שהיה מטייל בהר הבית וראה אשה אחת נכרית ובירך עליה! וכי דרכו של רבן גמליאל להביט בנשים? אלא דרך עקמומית היתה. כגון אהין פסוורוס *name of a torturous road* שהביט בה שלא בטובתו ובירך עליה. ולא כן א"ר זעירה בשם ר' יוסי בן חנינא רבי בא ר' חייה בשם ר' יוחנן לא תחנם לא תתן עליהם חן! מה אמר אבסקנטה? *unbewitched "may no evil befall upon you"* לא אמר אלא ברוך שכך לו בריות נאות בעולמו. שכן ראה אפילו חמור נאה או גמל נאה סוס נאה אומר ברוך שכך לו בריות נאות בעולמו.

ר"ש רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה גודלת ישראל לא תגדל את הנכרית משם לא תתן עליהם חן ולא יעשה ישראל שושבין לנכרי משום לא תתחתן בם. רבי יצחק בר גופתה בעא קומי רבי מנא לילך לבית המשתה שלו אסור להיעשות לו שושבין לא כל שכן! א"ל ליתן עליהם בלא תעשה.

רבי סימון היו לו נוטעי כרמים בהר המלך. שאל לרבי יוחנן א"ל יבורו ואל תשכירם לנכרי. שאל לרבי יהושע מהו להשכיר לנכרי ושרא ליה רבי יהושע, מקום שאין ישראל מצויין כהדא בסוריא.

הדא סוריא נישמעניה מן הדא: רבי חגיי נחת לחמץ אתון ושאלון ליה אילין דבר עשתור בגין דלית ישראל שכיחין, ואנן מוגרין לעממין אנחנו משכירין השדות לנכרים מהו לעשר על ידיהם? שלח שאל לרבי זעירא, שאל רבי זעירא לרבי אמי, א"ל רבי מהו לעשר? א"ל אינו צריך לעשר על ידיהם. מנה את ר"ש להשכיר כרבי יוסי. ועוד מן הדא: דמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו בשם רבי אבהו אבא הוה ליה עובדא ושלח שאל לרבי חייה לרבי יסא לרבי אמי, והורון ליה להשכיר כרבי יוסי דשרי השכרת שדות בסוריא הא לעשר אין מעשרין על ידיה:

הלכה י משנה אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שמכניס לתוכה ע"ז שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו וגו'

ובכל מקום לא ישכיר לו את המרחץ מפני שהיא נקראת על שמו: ונכרי עושה מלאכה בשבת

גמרא הא במקום שנהגו למכור, דליכא משום מראית עין מוכר לו אפילו בית דירה, ומשכיר לו אפי' בית דירה.

רבי אחא רבי תנחום בר חייה בשם רבי לעזר בי רבי יוסי ואפילו תיבה קטנה כגון בורסקי שבצידן. אסור להשכיר לא סוף דבר כולה, אלא אפילו בית אחד. *one room.*

היו שתיים זו לפני זו הפנימית חייבת במעשר והחיצונה פטורה. היתה אחת ונעשית שתיים, שתיים ונעשית אחת? ??? שייך למסכת מעשרות

ר' אבין בשם רבנן דתמן זאת דחיישין למראית העין אומרת שדה שהיא נתונה על גב הדרך אסור להשכירה לנכרים מפני שנקראת על שם ישראל והן חורשין בה בשבתות ובימים טובים:

אבל מעמידין בהמה בפונדקאות של כותים וכו'. הדא אמרה כותים לא נחשדו על העריות ותני כן מתייחדת אשה עם שני אנשים אפילו שניהם עבדים אפילו אחד כותי ואחד עבד, אבל לא תתייחד עם הנכרי.

חמותו ואחות אשתו ושאר כל העריות לא יתייחדו עמו, אלא בפני שנים.

תני אין מוכרין להן לא זיין ולא כלי זיין ואין משיחזין להן את הזיין- תיפותר בעיר שכולה נכרים.

ואין האשה בכלל שפיכות דמים?! ול"ל טעמא דעריות? א"ר אמי תיפותר בבריאה. אשה חזקה שהעכו"ם ירא ממנה (ואפ"ה חיישי' שתפתה לעבירה) א"ר אבין ואפילו תימר יכולה אשה להטמין את עצמה ולומר נכריה אני, ע"כ ל"ח לשפ"ד ואין האיש יכול להטמין עצמו ולומר נכרי הוא.

תני מזדווג לו נכרי לישראל נותנו לימינו, רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר: בסייף לימינו, ובמקלו לשמאלו, דרכם ליתן מקל בשמאל- וחייב לעשות באופן שה weapon רחוק עולה עמו לעלייה ויורד עמו לחדות, cellar ישראל מלמעלה והעכו"ם מלמטה. לא ישוח לפניו, שלא ירוץ את גולגולתו. ומרחיב לו את הדרך אם שאלו להיכן הולך יפליגנו כשם שהפליג יעקב אבינו לעשו שאמר לו עד אשר אבוא אל אדוני שעירה והלך לסוכות. א"ר הונא לא מצינו שהלך יעקב אבינו לשעיר א"ר יודן בריה דרב לעתיד לבוא א"ל ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו.

בת ישראל לא תילד את הנכרית. מפני שמעמדת בן לע"א:

אבל נכרית מיילדת בת ישראל. ותני כן מיילדת מבחוץ אבל לא מבפנים לא תכניס ידה לפנים שלא תמיק את העובר במיעיה. ולא תשקינה כוס של עיקרין. חיישי' שמא כוונתה להמית העובר

היתה העכו"ם חכמה? ייבה כ"י דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן מותר והכא אם היתה חכמה מותר:

בת ישראל לא תניק בנה של עכו"ם. מפני שנותנה לו חיים. א"ר יוסא הדא אמרה שאסור ללמדו אומנות כהדא תרתין אומנון הוון בגירושם עיר, זגגייא וקובטרייא glassers and boxmakers. זגגייא לא אלפיין לא לימדו אומנתם להגויים וקמוין ונתקיימו, קובטרייא אלפון, ואיתעקרון: אבל נכרית מיניקת בנה של בת ישראל. דכתיב והיו מלכים אומניין ושרותיהם מיניקותיין. תני יונק התינוק והולך מן הנכרית ומן בהמה טמאה ומביאין לו חלב מ"מ ואינו חושש לא משום טומאה:

הלכה ב משנה מתרפין מהן ריפוי ממון אבל לא ריפוי נפשות.

ואין מסתפרין מהן בכל מקום דברי רבי מאיר וחכמים אומרים ברשות הרבים מותר אבל לא בינו לבינו:

גמרא רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו ריפוי ממון = בהמתו. ריפוי נפשות = גופו.

רבי בא בשם רבי יהודה אם היה נחמם??? ריפוי בהמתו אסור. [כהדא רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגרר לקה באצבעי' יהב עליה איספלנית, חמתה מתחלחלה וקלמה] ראהו "נחמם", זרקו מעל ידו ולא שמיע כ"י דמר רבי יעקב בר' אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן מותר! ולא דמייא תמן באומן נחמם מותר, ברם הכא ריפוי בהמתו נחמם אסור. ???

מהו מיכחול מינהון? רב אמר מאן דבעי מיסתמיא איסתמי! לוי אמר מאן דבעי לממת ימות! רב לא עבד עינא כחל לה. לוי עבד עינא כחל לה. ???ללוי א"א להעביר כחל, ולרב אפשר א"ר בא והא אנן חמיי לון טעמין הדא קילוריתא! נימר כדי טבא הוא טעם לה, כד לית היא טבה, היא קיימה וסמייא.

אהן אופיון סכנה. opium drink prepared by a gentile הדא תורייקי medicine רבי סימון אמר אסורה רבי יוחנן אמר מותרת.

חברייא בשם רבי בא בר זבדא כל שהוא מן השפה ולפנים מרפין אותו בשבת. דהוי סכנה התיב רבי זעירא הא אנן תנן החושש בשיניו לא יגמא בהן חומץ, לא מן השפה ולפנים הן?!

רבי זעירא לא אמר כן אלא ר' זעירא בשם רבי אבא בר זבדא כל שהוא מן החלל ולפנים מרפין אותו בשבת.

רבי זעירא רבי בא בר זוטרא רבי חנינה בשם רבי מעלין עצם של ראש בשבת. רבי חייה בר מדייא רבי יונה רבי זעירא רבי בא בר זוטרא רבי חנינה בשם רבי מעלין בנות אזנים בשבת.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן עין שמרדה מרפין אותה בשבת. תמן אמרין בשם רבי יוחנן גבות דים ורגלים סכנה. ר' אבהו בשם ר' יוחנן אהן סומקא inflammation of the eye סכנה. א"ר אבין לוקטין לו עוקץ עקרב בשבת. רב אמר: חמרא, לזלף יין לבר מעינא שרי, לגיו מן עינא אסור. שמואל אמר ואהן רוק תפל אסור לעין בשבת. מיניה את יליף לחזיתיה. (לענין רוק) lichen רבנן דקיסרי אמרי הדא עורדענא disease of the tongue סכנה רבי חזקיה אמר משום רבנן דקיסרי הדא עכשבוניתא spiders bite סכנה ר' שמואל בר רב יצחק הדא גומרתא burn סכנה. א"ר ירמיה נותנין עליה חמץ בפסח. אהן בלעה choking fit שרי. א"ר יוסי מתניתא אמרה כן מחט של יד ליטול בה את הקוץ. דלא כן מה בין קוץ מה בין בלע. אהן עיימא דעינא darkness of eye שאלון לר' ירמיה אמר לון הא רבי בא קומיכון שאלון לר' בא ושרי לון אמר לון אוף אנא שרי. ר' אבהו בשם רבי יוחנן אהן צפדונא scurvy סכנתא. ר' יוחנן הוה לי' כן והוה מיתסי קומי דתימטיניסשם רופא בטיבריא, בערובתא, ע"ש נחת לגבה, אמר לה מיצרך אנא למחר כלום? אמרה ליה לא, ואין צרכת, סב גרעינין דתומרין. ואית דאמרי דנקלביסין מין תמר בפלגיהון יקידין, ואורקליפת דשערין, וצואת קטן נגובה, ושחוק, וטפול, ולא תימר קומי בר נש למחר עאל ודרשה בבית מדרש שמעת וחנקת גרמה ואית דאמרין איתגיירת.

את שמע מינה תלת: שמע מינה אהן צופדנה סכנה שמע מינה כל שהוא מן השפה ולפנים מרפין אותו בשבת שמע מינה כיי דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן מותר. ר' יהושע בן לוי הוה ליה קוליס והורין ליה רבי חנינה ורבי יונתן מישחוק תחלופין שחליים ומיתן גו חמרא עתיקא, ומישתי ולא יסכן. בר בריה הוה ליה בלע אתא חד ולחש ליה ואינשם. מי נפק כשיצא א"ל מאי אמרת עליי? א"ל למילת פלן. אמר מה הוי ליה אילו מית ולא שמע הדא מילתא! היה דברי מינות והוות ליה כן כשגגה שיוצא מלפני השליט.

רבי יעקב בשם רבי יוחנן בכל מתרפין חוץ מע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים. רבי פינחס בעי עד כדון כשאמר לו הבא לי עלים מע"ז והביא לו נישמעניה מן הדא רבי אחא הוה ליה צמרמורין אייתין ליה מן זכרותיה דדוהמקור נהר "דוהי" (עובדין אותה) ולא אישתה, אייתון לרבי יונה ואישתי, א"ר מנא אילו הוה רבי יונה אבא ידע מאן הוון, לא הוה שתי. א"ר הונא זאת אומרת שאין מתרפין מגילוי עריות דתני שבת הותרה מכללה נערה המאורסה לא הותרה מכללה. שבת שהותרה מכללה לא להתרפות? ודכוותה נערה המאורסה לא הותרה ואפילו להתרפות. ולא סוף דבר שאמר לו הבא לי אשת איש אפילו לשמוע את קולה כהדא חד בר נש רחם איתא אהב איזה אשה ביומוי דרבי לעזר, וסכן, אתון שאלון לרבי לעזר מהו דתיעבור קומי וייחי? אמר לון ימות ולא כן. מהו דישמע קלה וייחי? אמר לון ימות ולא כן. ומה הוות רבי יעקב בר אידי ורבי יצחק בר נחמן חד אמר אשת איש הווי וח"א פנויה. מאן דמר אשת איש ניחא ומאן דמר פנויה. והא בר כוחא נגרא רחם איתתא ביומוי דרבי לעזר וסכן! כאן באשת איש כאן בפנויה. ואפי' תימא כאן וכאן בפנויה וכאן וכאן באשת איש תיפתר שנתן עיניו בה עד שהיא אשת איש. אית דבעי מימר איתתא רובהאשה חשובה היתה הוות ולא הוות משמע ליה, לא היתה נשמעת לו וכל מה דהותה מעבד, באיסור הוה מעבד אין דעתה להינשא לו בגין כן לא שרא ליה

אמר רבי חנינה זאת אומרת שאין מתרפין משפיכות דמים. דתנינן תמן יצא רובו אין נוגעין בו וכו' חיישינן שלא ימות ואין דוחין נפש מפני נפש לא סוף דבר שאמר לו הרוג את איש פלוני אלא אמר לו חמוס את איש פלוני. עכו"ם בעכו"ם בישראל חייב ישראל בעכו"ם פטור.

רב חסדא בעי מהו להציל את הגדול בנפשו של קטון? קטן רודף מהו להרגו? התיב ר' ירמיה והתנן יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש רבי יוסי כד רבי בון בשם רבי לוי שנייא היא תמן דלא נודע מי הורג את מי.

מעשה באלעזר בן דמא שנשכו נחש ובא יעקב איש כפר סמא לרפותו. אמר לו רבי ישמעאל אי אתה רשאי בן דמא. אמר לו אני אביא ראייה שירפאני לא הספיק להביא ראייה עד שמת. אמר לו רבי ישמעאל אשריך בן דמא שיצאת בשלום מן העולם ולא פרצת גדירן של חכמים לקיים מה שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש ולא נחש נשכו אלא שלא ישכנו לעתיד לבוא. ומה הוה ליה למימר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם. המספר לנכרי מספר עד שמגיע לבלורית וכיון שמגיע לבלורית הרי זה מושך את ידיו. המסתפר מן הנכרי הרי זה רואה במראה מן הכותי אינו רואה במראה. התירו לבית רבי שיהו רואין שהיו זקוקין למלכות. שלשה דברים התירו לבית רבי שיהו רואין במראה ושהיו מספרין קומי ושילמדו את בניהן יוונית שהיו זקוקין

למלכות. חד גיור הוה ספר והוה איצטרולוגוס והוה חמי באיצטרולוגיא ידידיה דיהודאי שפכין אדמיה, ולא חוון אלא אמגירתיה לא ראהו אלא שיתגייר (וימולו אותו) והוה יודאי אזל בעי מיספרה גביה קטיל ליה. כמן קטל? רבי לעזר בר יוסי אמר שמונים רבי יוסי בי ר' בון אמר שלש מאות ובסוף נתפללו עליו וחזר לסיאורו. לסוה תני נכרי שמוכר ספרים תפילין ומזוזות אין לוקחין ממנו והתני מעשה בנכרי אחד בצידין שהיה מוכר ספרים תפילין ומזוזות ובא מעשה לפני חכמים ואמרו מותר ליקח ממנו רבי שמואל בר נתן בשם רבי חמא בר חנינה בגר שחזר לשיאורו היה:

הלכה ג משנה אילו דברים של נכרים אסורין ואיסורין איסור הנאה: היין והחומץ של נכרים שהיה מתחילתו יין וחרס אדרייני ועורות לבובין רשב"ג אומר בזמן שהקרע שלו עגול אסור ומשוך מותר ובשר הנכנס לע"ז מותר והיוצא אסור מפני שהוא זבחי מתים דברי רבי עקיבה

ההולכים לתרפות אסור מלשאת מלתת עמהן והבאין מותרין:

גמרא ר' יצחק בר נחמן בשם ר' יהושע בן לוי הוה אמר מתוק מר חד אין בהן משום גילוי. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בהן משום גילוי ולא משום יין נסך. רבי סימון מפרש החד קונדיטון. המר סינתטון. והמתוק מהו חמרא מבשלה. רבי יהושע בן זידל היה לו יין מבושל שנתייחד ברשות הנכרי שאל לרבי ינאי בי רבי ישמעאל א"ל כן אמר ר"ש בן לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך. רבי ינאי בר' ישמעאל איבאש סלקון רבי זירא ורבי יהושע ורבי בון בר כהנא ורבי חנניה חבריהון דרבנן מבקריתא אשכחון רבי יהושע בר זידל יתיב תמן אמרי הא מרה דשמועתא והא מרה דעובדא מישאלוניה אמר לון כן אמר ריש לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך. א"ל דילמא מן הדא דר"ש בן לקיש דאכן אכן so so.. אמר לון לעובדה"למעשה" וסמכון עלוי. מן דקמון, אחר שקמו רב אילא עם רבי בון בר כהנא א"ל אילולא דאתון רחמין שמועתא, שאתם אוהבין "שמועות" ולא מתניתא היא? תני רבי חייה מבושל של נכרי למה הוא אסור שהיה מתחילתו יין אמר ר' יוסי מתניתא אמרה כן היין והחומץ שהיה מתחילתו יין. רבי אמי הוה ליה אורחין אמר לון אילולי חמרא מבשלא דידי מגלי לא הוינא משקתכון. אמר ליה רב ביבי אייתון ואנן שתינן. אמר מאן דבעי מימת, ייזיל ימות גו ביתיה!!

בר יודנה הוה ליה קונדיטון מגלי שאל לרבנן ואסרון ולא כן א"ר יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בהן משום גילוי רבנן דקיסרין משום רבי יודה בר טיטוס באו דשחיק חד לתלתא.

בעון קומי רבי אבהו מבושל שנתגלה מהו? אמר לון קרינהמין יין שאינו חזק צריכא לרבי יוחנן, ואתון שאלון ל'י' הדא?! שאלון לרבי יצחק ואסר לון ואידכר רבי אבהו דברי רבי יוחנן אסור. בר נטיזה איתגליין ליה גיגיתיה שאיל לרבי בא בר ממל א"ל אם היה נכנס ויוצא מותר רבי יעקב בר אחא רבי אמי בשם רבי לעזר אם היה ישן מותר. רבי חנינה רבי יהושע בן לוי חד אמר ישן מותר וחד אמר ישן אסור מסתברא דר' חנינה אמר ישן מותר דבכל אתר סמיך רבי לעזר לרבי חנינה.

רבי יוסי בן שאול משתעי אהן עובדא: עובדא הוה איתא חדא דהוות רחמה מצוותא האשה אהבה לעשות "מצוות" ובעלה שנא מצוותא. אתא חד מסכן ויהבת קומי ואכל, ארגישת בבעלה איסליק וטמרתיה בעיליתי. תבת קומי בעלה הבעל שב לביתו ואכל ודמך ל'י' אכל וישן לו אתא חיויא ואכל מן קומי. קם בעלה מן שינתיה ובעא מיכול. שרי ההוא דעילתיה מלוליה התחיל לדבר.. הדא אמרה ישן אסור! כריך הוה??? [ואינו אסור משום ייחוד? למה לא חשש הבעל שמא זינתה אשתו? כי ניאפו ודם בידיהם מכיון דלא הוה חשיד על דאשה צילון מן הנחש לא חשיד על דא]

מעשה בחסיד אחד שהיה מגלגל מגלגל בגילויים, ולקה בדלקת וראו אותו יושב ודורש ביום הכיפורים וצלוחית של מים בידו.

מעשה בטבח אחד בציפורין שהיה מאכיל את ישראל נבילות וטריפות פעם אחת ערב יום הכיפורים עם חשיכה שתה יין הרבה ונשתכר ועלה לראש הגג ונפל ומת התחילו הכלבים מלקקין בדמו אתון שאלון לרבי חנינה מהו מיעברתיה מן קומיהון אמר להן כתיב ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו זה גזל את הכלבים והאכיל את ישראל נבילות וטריפות ארפון לון מדידהון אינון אכלין!

חד בר נש הוה ליה חד גרב מגלי בערובת צומא רבא אזל בעי למישפכיה א"ל חבריה אייתי ואנא שתי ליה א"ל מגלי הוה א"ל מריה דיומא קאים לא חשב למישתי. הבורא של היום (הקב"ה) לא חשב שאתה?! לא אספק מיטעם עד דאיתחלחל. ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא כל אירסים מעלים חטטין ושל נחש ממית. רבי חייה אמר אין נשאלין על הגילויים. רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא מריה דשמועתא אישאל ליה. מתנמנמ הוה רבי זעירא הוה יתיב אכיל ברמשא איטפי בוצינאנכבה הנר ייב ידיה על תומנתא. כלי קטן שהיה בו אוכל אדלקין בוצינא, אשכחון אהן שפיפונא שהוא דומה לשערה, כריך על תומנתא. אמר ליה רשיעא לא הוינא זהיר לך?! אמר רבי אמי צריכין אנן חששין על מה דברייתא חששין אסור למיתן פריטין גו פומה פיתתא תחות בי שיחייא תבשילא תותי ערסא ולמיצע סכינא גו איטרוגא אתרוג וסכינא גו פוגלא צנון. אמר רבי יוסי בי רבי בון כל זיעה דנפקה מבר נשא סם המות היא חוץ מזיעת הפנים.

אמר רבי ינאי אין קטה קטה שיחור אים תרוויח, תרוויח שיחור=פחמים—ואים תפסיד תפסיד מרגלית=חייר!, ואין אובד אובד מרגלין. רבי יונתן כי הוה בר נש שאיל ליה אמר ליה ערבא דנפשך אנא?! אמר רבי שמעון בן לקיש אילו ללודין זבינת גרמך זבינתה גרמך בדמים יתירין, וכא בדמין קלילין.....

רבי אסי רבי יוחנן בשם בן בתירה יין נסך שנפל לבור ימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו רבי אסי בשם רבי יוחנן: סתם יינו של נכרי אסור ואינו מטמא, הפקידו אצלו אסור בשתייה ומותר בהנאה. רבי זעירא בעא קומי רבי יסא מה במיחד? א"ל במפקיד. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן שלש יינות הן שראה נכרי מנסכו וודאי דעבודת כו"ם מטמא טומאה חמורה כשרץ. סתם יינו של נכרי אסור ואינו מטמא, הפקידו אצלו בחותם אחד אסור בשתייה ומותר בהנאה. אמר רבי ירמיה קומי רבי זעירא חמי מה מר לא מר אלא בחותם הא בלא חותם אסור בשתייה ובהנייה! הורי רבי לעזר במיחד להתיר במיחד אצלו (בחותם אחד) והוה ר' זעירא חדי בה.

תמן תנינן במפקיד פירותיו אצל הנכרי אצל נכרי כפירותיו ר' שמעון אומר דמאי. רבי חנניה בעא קומי ר' מני מה כפירותיו ממש, פוטר טבל ברור ממקום אחר? א"ל ולכל דבר! ולא על יאות רבי חנניה מתרס לקיבליה. לא עושה שפיר מה שמקשה כנגדו

הפקידו אצלו בחותם רבי חנניה ורבי מנא חד אמר אסור וחד אמר מותר מה פליגין בהנאה אבל בשתייה אסור. רב אמר חבי"ת אסור חמפ"ג מותר חתיכת דג שאין בה סימן בש"ר יי"ן תכל"ת אסור בחותם אחד. חלת"ת ומורי"ם פ"ת גבינ"ה מותר בחותם אחד. אמר רבי יודן טעמא דרב כל שאיסורו מגופו אסור בחותם אחד על ידי תערובת מותר בחותם אחד.

רבי יעקב בר אחא רבי שמעון בר בא רבי לעזר בשם רבי חנניה רבי בא ר' חייה בשם רבי יוחנן רבי זעירא בשם רבי יהושע בן לוי הכל מותר בחותם אחד חוץ מן היין וחרס אדריני. רבי זעירא בשם רבי ירמיה הלכה כרבי מאיר הא דתני חרס אדריני אסור ואיסורו איסור הנייה דברי ר"מ וחכמים אומרים אין איסורו איסור הנייה. רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא אהן בגד דתנינן הכא בגד שצבעו בקליפי ערלה, מהו לסמוך בו את כרעי המטה? מהו? ואיקפד לקיבליה, אמר ליה אפילו כמאן דמר תמן מותר וכא אסור. תמן אין איסורו ניכר ברם הכא איסורו ניכר.

ומהו לסמוך או את המיטה? רבי לעזר אמר מותר ורבי יוחנן אמר אסור:

ועורות לבובין. רבי ירמיה בשם רב הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. כיצד הוא עושה קורעה עד שהיא בחיים ומוציא לבה לעבודה זרה כיצד הוא יודע רבי הונא אמר בשעה שקורעה עד שהיא בחיים הוא נסלל ונעגל לאחר שחיטה הוא נמשך. א"ר יוסי ותשמע מינה שחט בה סימן אחד אף על גב דאת מר אין דבר שיש בו רוח חיים נאסר, וכא נאסר

ובשר הנכנס לעבודה זרה מותר. רבי בא רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר להוציא מדברי רבי ליעזר שר' ליעזר אומר מחשבת נכרי לע"ז

והיוצא אסור. רבי אבינא בשם רב ירמיה בשהכניסו לפנים מן הקנקלין אבל אם לא הכניסו לפנים מן הקנקלין אף היוצא מותר. בע"ז שיש לה קינקלין אבל בעבודה זרה שאין לה קינקלין כל הבית ידון לשם קינקלין:

ההולכין בתרפות. רבי חייה בשם רבי יוחנן "תוריבס" festival of fructification מוליכין עבודה זרה גדולה אצל עבודה זרה קטנה אית תניי תני תרפות מאן דאמר תרפות תרפים. ומאן דמר

תרבות תורבס:

והבאין מותרין. רבי אבינא בשם רב ירמיה בשאין חזירתן כהליכתן??? בחבורה אבל אם היתה חזירתן כהליכתן אף הבאין אסורין:

הלכה ד משנה נודות הנכרים וקנקניהם ויין ישראל כנוס בהן, אסורין ואסורן איסור הנאה דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים אין איסורן איסור הנאה:

גמרא נודות הנכרים גרודות הרי אילו מותרו, זפותות הרי אילו אסורות. נכרי עובדן ודובבן,??? זפתן ישראל עומד על גביו, כונס לתוכן יין ואינו חושש. וחש לומר שמא ניסך הוא? א"ר בא אינו מצוי לנסך על גבי דבר מאוס=זפת מעתה אפילו אין ישראל עומד על גביו! אני אומר שמא החליף. בנודות שלו

וקנקני נכרים, חדשות מותרות אף על פי שהן זפותות. ישנות אסורות אף על פי שאינן זפותות. הכא את אמר זפותות מותרות, והכא את אמר זפותות אסורות(כשאין ע"ג) אמר רבי אבהו אני עמדתי על זפתן של קנקנים ואין נותנין לתוכן חומץ בשעה שזפתין אותן.

רבי יעקב בר אחא בשם רבנן יין שאסור בשתייה ומותר בהנאה, נכנסו לתוך קנקנים, נעשו הקנקנים כ"ן. פינהו וכנס לתוכה יין אחר, נעשה יין כקנקנים ואסורים בשתייה פינהו וכנס לתוכו יין אחר, היין אסור והקנקנים מותרין. ולמה אסור בשתייה ומותר בהנאה? בגין דרבי מאיר אמר אסור בשתייה ובהנייה.

א"ר בא כשהלך רבי עקיבה לזיפורין, אתון שאלין ליה, קנקנים של נכרים במה היא טהרתן? אמר מזו לימדתי עליהם, מה אם בשעה שאינן זפותות את מר מותרין, בשעה שהן זפותות אלא שנתקלפה זפתן לא כל שכן!! וכשבאתי אצל חבירי אמרו על ידי זפת הן בולעות. א"ע ל"מ קליפה!

כנס הנכרי לתוכן מים, ישראל כונס לתוכן מים, וחוזר וכונס לתוכו יין, ואינו חושש. כנס הנכרי לתוכן ציר או מורייס, ישראל כונס לתוכן יין. כנס הנכרי לתוכן יין, ישראל כונס לתוכן ציר או מורייס, וחוזר וכונס לתוכן יין ואינו חושש.

רבי יוחנן נפק לפגטי דרבי יודן נשייא לעכו אתון שאלון ליה קנקנים במה הוא טהרתן? אמר מזו לימדתי עליהם מה אם בשעה שכנס נכרי לתוכו ציר או מורייס ישראל כונס לתוכן יין רבי יסא בשם רבי יוחנן בשעה שמכניסין לאור לא כל שכן!! רבי חייה בשם ר' יוחנן בשעה שמשחיל את זפתן לא כל שכן. [קיימין אינון? כשמכניסין לאור? אין קמין קמין...]

קנקנים שאינן זפותות, ר' אסי אמר אסורות ר' אמי אמר מותרות. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי, כי נן אמרין, אהן כוזאכלי קטן שאין לו זפת לא בלע? רב בא אמר רב ששת שאיל כן אנן אמרין, האין דהוןכלי של מימי רגלים לא בלע?!

רבי יעקב בר אחא רבי שמעון בר אחא בשם רבי חנינה קנקני נכרים ממלאן מים שלשה ימים מעת לעת. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי ועבדין כן?

רבי יוסי ממלחייא אעיל עובדא קומי רבי מנא א"ל הא לשעבר א"ל שרי. הא לכתחילה א"ל אסור. ר' ירמיה אזל לגובלנה הורי באילין פיתרייא רברבייא חביות גדולות ממלא אותן מים ג' ימים מעת לעת.

ארמייא איתבזעת זיקיהגוי אחד נבקע נדו וקיבלה ישראל גו ידיה, אתא עובדא קומי רבנן אמרי ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יסא אזל לצור, חמא יתהון זפתין זיקוקין זעירין וישראל זבנין, הגוי זפת נאדות קטנים, וישראל לוקחין הנאדות אמר מאן שרא לכון? שאלון לרבי יצחק ולרבי מני ואסורן:

הלכה ה משנה החרצנים והזגין של נכרים אסורין ואיסורין איסור הנאה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים לחים אסורין יבישין מותרין:

גמרא רב ששת בשם רב לחים אסורין אפילו בהנאה, יבישין מותרין אפילו באכילה. והא תנינן אינו נעשה יין נסך עד שירד לבור! ואיך נעשו החרצנים-שנשארו במקום הדריכה-נסך? רבי בא בשם רבי יודה במשלה לתוך הבור"דולה" חרצנים מן הבור היא מתניתא.

תמן תנינן וכן בגפת. פסולת של דריכת זיתים-תוך 12 חודש טמא משום משקה שנטמא חדשה אבל בישנה טהור. אי זו היא חדשה בתוך שנים עשר חדש ישנה לאחר שנים עשר חדש:

הלכה ו משנה המורייס והגבינה ותירייקי של נכרים אסורין ואיסורן איסור הנאה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אין אסורין איסור הנאה:

גמרא להשתמש ביון של תרומה למורייסין למורייס, רבי מתיר רבי לעזר בי ר"ש אסור דהו"ל "כמאבדו". לפיכך אם עבר ונתן, רבי אסור לזרים רבי לעזר בי ר"ש מתיר לזרים. רבי מנא בר תנחום בעי כדברי מי שהוא מתיר לזרים, ומורייס הנכרי למה הוא אסור? הרי היין "נתאבד" בז' רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא בשום תבשילי נכרים. והתני אומן מותר שאין מערב יין שאינו אומן אסור, אומן מותר לא בשאינו מבושל? ודכוותה שאינו אומן אסור אע"פ שאינו מבושל! מאי כדון? את שהוא ליטול את הזוהמא מחמת ע"ז, אסור. הדא אמרה הנאת ע"ז אסורה והנאת תרומה מותרת

א"ר יוחנן בר מדיא כדברי מי שהוא אומר אומן מותר, ובלבד בידעו.

ורבי יוחנן ורבי לעזר: אסור לבשל יין של תרומה חד אמר מפני שממעטו ממדתו, וחד אמר מפני שממעטו משותיו. אין כולם אוהבים לשותו ולא ידעין מאן מר דא ומאן מר דא, מן מה דמר רבי יוחנן מחלפה שיטתה דרבי יודה, תרומות 11:1 וסוף 2 ומר רבי לעזר אינה מחלפת, תמן בכהן והכא בבעלים, לכהן התירו לבשל אבל לא לישראל הוי דרבי אלעזר דו אמר מפני שממעטו משותיו: דאי משום מיעוט מדה, למה מותר לכהן? ***הגהתי***

הלכה ז משנה אמר רבי יהודה שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע כשהיו מהלכין בדרך מפני מה אסרו גבינת הנכרים? אמר לו מפני שמעמידין אותה בקיבת נבילה. אמר לו והלא קיבת העולה חמורה מקיבת הנבילה ואמרו כהן שדעתו יפה שורפה חיה [ולא הודו לו אלא אמרו לא נהנין ולא מועלין] חזר ואמר לו מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי ע"ז, אמר לו אם כן למה לא אסרו בהנאה?

השיאו לדבר אחר אמר לו ישמעאל אחי היאך אתה קורא כי טובים דודיך מיין או כי טובים דודיך נקיבה מיין? אמר ליה כי טובים דודיך אמר לו אין הדבר כן שהרי חבירו מלמד עליו לריח שמניך טובים:

גמרא רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם רבי יהושע בן לוי מפני עגלים ששם נשחטין לשם עכו"ם. שמע רבי יוחנן ומר יפה לימדנו רבי, שכן השוחט בהמה לעכו"ם אפילו פירשה אסור. רבי יוחנן בעי מצא בה טבעת? בכרס בהמת ע"ז? א"ר יוסי טבעת בעינה היא, פירשה גופה היא.

רבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן בראשונה היו אומרים אין מעמידין לא בקיבת הנבילה ולא בקיבת הנכרי, חזרו לומר מעמידין בקיבת הנבילה ואין מעמידין בקיבת הנכרי.

???רבי בא בר זבדא רבי שמואל בר רב יצחק בעי זו להוציא מדברי רבי ליעזר שר"א אומר שמחשבת נכרי לע"ז. אחר שחזרו והתירו (לל"ב) קיבת נכרי-דלא כר"א???

אתא רבי אסי בשם רבי יוחנן, בראשונה היו אומרים מעמידין בקיבת הנבילה ולא בקיבת הנכרי, חזרו לומר מעמידין בין בקיבת נבילה בין בקיבת הנכרי.

לישן מתניתא בחולין 8:5 מסייעא לר' חייה בר בא דמעיקרא אסרו אף ביצת נבילה וחזרו רק מזה. קיבת rennet הנכרי ושל נבילה אסורה כמשנה הראשונה, דקיבה כגופה טריפה שינקה מן הכשירה קיבתה מותרת כמשנה האחרונה, קיבה לאו כגופה כשירה שינקה מן הטרפה קיבתה אסורה כמשנה האחרונה. אפי' דיסברון בית שמאי ובית הלל כמשנה האחרונה, הוי ביצה גידולי גופה קיבה ממקום אחר באת.???עדות 5:1 לב"ה ביצת נבילה אסורה ולב"ש מותרת—נימא ב"ש כמ"א וב"ה כמ"ר? ומתרץ....

ואתייא כיי דמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן מעשה בבנו של רבי יהודה בן שמוע שבקעו להן זאיבים יותר משלשה מאות צאן ובא מעשה לפני חכמים והתירו קיבותיהן של הצאן-אע"ג דהוי "קיבת נבילה" אמרו ביצה גידולי גופה, קיבה ממקום אחר באת לו. ע"כ אין לאסור קיבה "הנמצא" בתוך נבילה או טריפה

חברייה בשם רבי יוחנן דודים דברי סופרים לדברי תורה וחביבים כדברי תורה, וחכך=ד"ס

"כ"י"ן הטוב" ד"ת. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן דודים דברי סופרים יותר מדברי תורה וחביבים יותר מדברי תורה, כי טובים דודים מ"ן. רבי בא בר כהן בשם בר פזי תדע לך שדברי סופרים חביבין יותר מדברי תורה, שהרי רבי טרפון אילו לא קרא לא היה עובר אלא בעשה מפני שעבר על דברי בית הלל חייב מיתה על שם ופורץ גדר ישכנו נחש. תני רבי ישמעאל דברי תורה יש בהן איסור ויש בהן היתר ויש בהן קלין ויש בהן חמורין אבל דברי סופרים כולן חומר דתנינן תמן האומר אין תפילין לעבור על דברי תורה פטור חמש טוטפות להוסיף על דברי סופרים חייב. רבי חנינה בשם רבי אידי בשם רבי תנחום ברבי חייה חמורין דברי זקנים מדברי נביאים דכתיב אל תטיפו יטיפון, נביא וכתוב אטיף לך ל"ן ולשכר חכמים. נביא וזקן למה הן דומין? למלך ששילח שני סימנטירין שלו למדינה, על אחד מהן כתב אם אינו מראה לכם חותם שלי וסימנטירין שלי אל תאמינו לו, ועל אחד מהן כתב אף על פי שאינו מראה לכם חותם שלי וסימנטירין שלי האמינו לו כך בנביא כתיב ונתן אליך אות או מופת ברם הכא על פי התורה אשר יורוך.

רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם רבי יהושע בן לוי מפני שרוב עגלים ששם נשחטין לשם ע"ז שמע רבי יוחנן ומר יפה לימדנו רבי שכן השוחט בהמה לע"ז אפילו פירשה אסור. רבי יוחנן בעי מצא בה טבעת? א"ר יוסי טבעת בעיניה היא פירשה גופה היא.

מה שורפה? גמי לה. ר"ש בן לקיש אמר בכוס זוהם כוס הקדש מזוהם יכול לשתות את קיבת עולה הדא אמרה השותה בכוס זוהם לא נהנה ולא מועל.

ומפני מה לא גילה לו? א"ר יוחנן מפני שבקרב אסרום. ורבי ישמעאל היה קטן. רבי חנייה א"ר חמא בר עוקבא מקשי אם להפליגו בדברים היה מבקש היה לו להשיא בחמש השואות שבתורה ואילו הן שאת. ארור. מחר. משוקדים. וקם. הלא אם תיטיב שאת או שאת אם לא תיטיב. כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו שור ארור, או ארור אפם כי עז. ויאמר משה אל יהושע צא הלחם בעמלק מחר או מחר אנכי נצב על ראש הגבעה. ובמנורה ארבעה גביעים משוקדים או משוקדים כפתוריה ופרחיה. ויאמר ה' אל משה הנך שוכב עם אבותיך וקם או וקם העם הזה וזנה רבי תנחומא מוסיף הדא ובני יעקב באו מן השדה כשמעם או כשמעם ויתעצבו האנשים. אמר רבי לא, יש דברים שמשקיין חייבין לסתום ולא ליתן טעם עליהם את הפה היך כמה דאת אמר ישקיני מנשיקות פיהו. א"ר יצחק כתיב ואותי צוה יי, אותי ואותי. נאמר לי דברים שנאמר לכם ונאמר לי דברים שנאמר ביני לבין עצמי. ר"ש בן חלפתא ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן כבשים ללבושך ומחיר שדה עתודים. כבשים sh כתיב הא כיצד? בשעה שתלמידין קטנים כבוש לפניהן דברי תורה, הגדילו ונעשו כעתודים גלה להם רזי תורה ודא מסייעה למה דתני רבי שמעון בן יוחאי ואלה המשפטים אשר ת"שים לפניהם מה הסימה הזאת אינה נגלית לכל בריה כך אין לך רשות לשקע את עצמך בדברי תורה אלא לפני בני אדם כשרין:

הלכה ח משנה אילו דברים של עכו"ם אסורין ואין איסור הנאה: חלב שחלבו נכרי ואין ישראל רואהו, הפת, והשמן שלהם, ושלקות, [רבי ובית דינו התירו בשמן] כבשים שדרכן לתת בהן יין, וחומץ, וטרית טרופה, וציר שאין בה דגה, והחילק, וקורט של חלתית, ומלח סלוקנתית, הרי אילו אסורין ואין איסור הנאה:

גמרא חלב הנכרי למה הוא אסור? רבי בא בר רב יהודה רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי חלב הנכרי למה הוא אסור משום גילוי. ויעמיד? והארס יצוף למעלה אמר רבי שמואל בר רב יצחק מפני האירס הנתון בין הנקבים. ותני כן: שלשה אירסים הן אחד צף ואחד שוקע ואחד דומה לשבכה לא צף ולא שוקע.

פעלייא הוון בחקליי איתגליית קולתא דמייא פועלים היו בשדה ונתגלה כד מים אשתון קמייא ולא מייתין, ואנכון נחלשו תנייני ומייתין, אני אומר אירס שוקע היה. ביומוי דרבי ירמיה איתגליין גיגייתיה דסדרא רובא גיגית של "ביה"ד הגדול" אשתון קומייא ולא מיתו, אינכון תנייני ומיתו, אני אומר אירס שוקע היה. ותניא כן אבטיח שניקר, ואכלו ממנו עשרה בני אדם, וכן יין שנתגלה ושתו ממנו עשרה בני אדם אסור לוכל ולשתות אחריהן אני אומר אירס שוקע היה.

א"ר ירמיה חלב הנכרי למה הוא אסור? משום תערובת בהמה טמאה. ותני כן ישראל יושב בעדר והנכרי חולב ומביא לו ואינו חושש.

פיתן- רבי יעקב בר אחא בשם רבי יונתן פת מהלכות של "עימעום" = לא ברור היא. כך אני אומר מקום שאין פת ישראל מצויה בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה ועימעמו עליה והתירוה. או מקום שאין פת ישראל מצויה בדין הוא שתהא פת נכרים מותרת, ועימעמו עליה ואסרוה? אמר רבי מנא וכי יש "עימעום" לאיסור? על כרחך כל"ק

ופת לא כתבשילי נכרים הוא? כך אנו אומרים מקום שאין תבשילי ישראל מצוין בדין הוא שיהו תבשילי נכרים מותרים? אלא כיני: מקום שאין פת ישראל מצויה בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה ועימעמו עליה והתירוה מפני חיי נפש.

רבנן דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא כדברי מי שהוא מתיר. ובלבד מן הפלטר. ולא עבדין כן.

אמר קומי רבי חייה רובה. תני ר"ש בן יוחי כן אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגו' מה מים לא נשתנו מברייתן אף כל דבר שלא נשתנה מברייתו. התיבון הרי מוטליא liver-wort ופנקריסין apricots וקובטיות pickles preserved by gentiles וקליות וחמים שלהן הרי אילו מותרין. ניחא כולהון שהן יכולין להישרות לחזור לכמות שהיו, קליות למה?

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב כל אוכל שהוא נאכל כמות שהוא בחי אין בו משום בישולי נכרים. עם הפת יש בו משום בישולי נכרים.

מה מקיים רבי חייה רובה אוכל תשברו מאתם? באוכל תשברו! האכלתו שברתו! אם היה קשה עליך באוכל תשברו, ואם לאו הרבה עליו כסף. אמרין כן הוה רבי יונתן עביד כד הוה בר נש רב??? שופט עליל לקרתא, הוא משלח ליה איקריין, מתנות דאין אתא דין דיתם או דין דארמלא ישכח אפין מפייסא.??? לא יעניש אותם

מי אסר את השמן? רב יהודה אמר דניאל אסרו וישם דניאל על לבו וגו' ומי התירו? רבי התירו ובית דינו. בשלשה מקומו נקרא רבי יהודה הנשיא "רבותינו" בגיטין ובשמן ובסנדל. וקרו ליה בי דינא דשרו מישחא. כל ב"ד דשרו שלשה דברים נקרא בי דינא שריא.

אמר רבי יודן בית דינו חלוק עליו בגיטין. מיכאן ועד 12 חודש, ומת בתוך ... מהו שתהא מותרת להינשא? רבי חגיי אמר מותרת להינשא, רבי יוסי אמר אסורה להינשא.

רבי אחא רבי תנחום בר חייה בשם רבי חנינה ואמרי לה בשם רבי יהושע בן לוי שהיו עולין להר המלך להשיג שמן ישראל ונהרגין עליו. יצחק בר שמואל בר מרתא נחת לנציבין אשכח שמלאי הדרומי יתיב דרש רבי ובית דינו התירו בשמן. אמר שמואל אכל, רב לא קביל עליה מיכול. אמר ליה שמואל אכול! דלא כן אנא כתב עליך זקן ממרא! אמר ליה עד דאנא תמן אנא ידע מאן ערר עליה שמלאי הדרומי, אמר ליה שמואל לרב, מר בשם גרמיה? לא בשם ר' יודן נשיא!! אטרח עלוי ואכל. רבי יוחנן בעי ולא כן תנינן שאין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו עד שיהא גדול ממנו בחכמה ובמניין ורבי ובית דינו מתירין מה שאסר דניאל וחביריו. רבי יוחנן כדעתיה אמר רבי יוחנן מקובל אני מר' לעזר בי ר' צדוק שכל גזירה שבית דין גוזרין ואין רוב ציבור מקבלין עליהן אינה גזירה בדקו ומצאו בגזירתו של שמן ולא מצאו שקיבלו רוב ציבור עליהן.

ביצה צלויה שלהן בר קפרא שרי חזקיה אסר. עד כדון בשנצלית לדעת נצלית שלא לדעת נישמעניה מן הדא: מעשה שנפלה דליקה באשת הרבה קנים ובאגם תמרים והיו שם חגבים ונצלו אתא עובדא קומי רבי מנא ואסר. א"ר אבהו משום תערובת חגבין טמאים.

א"ר יוסי בי רבי בון והדא מן חמירתא דרבן. זו מן החומרות של רבי רב נחת לתמן חמתון מקללין וחמר עליהן. ראה אותם מקילין והחמיר עליהם חד בר נש הוה טעין קופדבשר מהלך בשוקא, אתת דייתא עוף וחטפתא מן ידיה, אתר תותיה זרקו תחתיו אזל בעי מיסביניה, א"ל רב אסור! לית דנא אמר דנבילה הות טעינא, העוף ואתר תתה, ונסיבת דין תחותיו.

חד בר נש אזל בעי משזגה איסקופתה לרחוץ רגל גו נהרא, אנשיתה וסלק ליה שכוה ועלה לו אזל בעי מיסביניה לשה לקחתו א"ל רב אסור לך, דנא אמר, ההיא שטפה נהרא ואייתי חורי דנבילה תותיה.

תורמוסין lupines שלהן מה הן? רבי אוסר גניבה מתיר אמר רבי אני זקן והוא זקן, אני עלת על

ליבי לאסור והוא עלת על דעתו להתיר. רבי מנא בר תנחום אזל לצור והתיר תורמוסין שלהן רבי חייא בר בא אזל לצור ואשכח לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלהן, אתא גבי רבי יוחנן א"ל מה מעשה אירע לידך? אמר ליה אשכחית לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלהן. א"ל ולא פגעת ביה? לא הפרכת אותו? א"ל אדם גדול הוא והוא יודע למתק את הים גדול.???מתי הים הוא מתוק אמר לו לאו בני חשבון מים הוא יודע ובשעה שהמים מקלסין את בוראן הן מתמתקין. א"ר יצחק בר לעזר בא לומר גניין ואמר שבחו, א"ר יוסי בי רבי בון חשבון גדול הוא! רבי זכאי דאלכסנדריאה הוה ידע לה אמר ואילו בעית ילפתה מיניה.

חלוט cake שלהן מהו? נישמענה מן הדא רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגדר והתיר חלוט שלהן. רבי בא בר ממל בעי מהן בין חלוט לתורמוסין? א"ר יוסי חלוט מחוסר מעשה ידי האור הוא כשלוקחו מן הנכרי, עדיין מחוסר טגון תורמוסין אינן מחוסר מעשה ידי האור הוא. ואסור

חורנסמין דג קטן אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. רבי בא בשם רב אחי מרטיסהחגב קטן אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין ר' יוסי בי ר' בון בשם רב הונא כל אוכל שהוא נאכל חי כמות שהוא אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין:

הלכה ט משנה אילו מותרין באכילה: חלב שחלבו נכרי וישראל רואהו, הדבש, והדבדבניות lumps of dripping grapes אע"פ שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה, וכבשים preserves שאין דרכן לתת בהן יין, וחומץ, וטרית pickled fish שאינה טרופה, וציר שיש בו דגה, ועלה של חלתית assa-foetida, וזיתי קלוסקא המגולגלין אע"פ שמרוככים הרבה [רבי יוסי אומר השלוחין שגרעינו "נשלח מאליו" אסורין] והחגבים- מן הסלילה the shopkeepers basket אסורין, ומן ההפתק warehouse מותרין, וכן בתרומה האים הכהן חשוד לזלף יין של תרומה על חגביו, אי"צ לחשוש ב"הפתק"

גמרא אמר רבי לעזר הדא דשלוקות אסורות רק באכילה דאת אמר בתבשיל שאין דרכו לתת לתוכו יין וחומץ, הא דבר בריא שנתן, אסור אפילו בהנאה. רבי יעקב בר אחא רבי חייא בשם רבי יוחנן ישראל ונכרי שהן שותפין בקדירה, ישראל שופת והנכרי מנער, מי מחזיר? סברין מימר ישראל מחזיר, אמר רבי בנימין בר ליואי והוא שנתבשל כמאכל בן דרוסאי. רבי יוסי בעי אם בשנתבשל כאכילת בן דרוסאי למה ליה ישראל מחזיר אפילו הנכרי מחזיר!

אי זהו החילק? רב אמר סולתניתאמין דג אמר רבי יוחנן הוא חילק הוא טרית טרופה. רבי זעירא כהנא בר תחליפא חנן בר בא בשם רב: לחלוחתא the brine of fish אסורה משום תערובת דגים טמאים רבי בא בשם רב יהודה הדא דאת מר במקום שאין המים מהלכין בחזק אבל במקום שהמים מהלכין אין דג טהור מהלך עם דג טמא. והא ימא דטיבריה כגון המים המהלכין הן. א"ר יוסי בי רבי בון ובלבד בשעה שהדג טורף???הולך לאכול "טרפו"(אין דג טמא יכול להלך עים דג טהור) שמואל אמר הדא חפיתה, יהבי גו קליפתהנותנין אותו בתוך קליפתו אין עבדת לחלוחי שרייא, ואי לאו אסירה.

אי זו הטרית שאינה טרופה? כל שהראשים והשזרותשדרה שלה קיימין. רבי לעזר בשם רבי חנינה מעשה בספינה אחת משל בית רבי שהיו בה יותר משלש מאות חביות ובדק רבי את כולהון ולא מצא אלא אחת שהראשים והשזרות שלה קיימין והתיר את כולהון. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי לה מסתברא דלא אותה חבית תהא מותרת ושאר כל חביות יהא אסורו! אלא על ידי עילא.תלה לקולא

שבינתא???שם נהר של רבים איתקלקלת. שאל ר' חגי לרבי בא בר זבדא א"ל אין דבר של רבים נאסר. רבי יעקב בר זבדי אמר רבי יצחק: מקשי ואילין איגרתאגיטין לא נכרים לוקין??? כתיב בהן? ואת אמר על ידי עילא והכא על ידי עילא.

תני עולא שכפא קומי רבי דוסא, דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים. חזר ותנא קומי מעי דגים=ביצים(הנמצאים במעיים) וקירבי דגים אינן נאכלין אלא על פי מומחה. א"ל חזור בך! הדא תני או הדה! כיון שאין דג טמא מטיל ביצים, למה צריך סימן? הוה בעי מיחזור ביה, א"ל רבי זעירא לא תחזור בך ביציאתן הן נגמרות.ביצים בדג טהור נגמרים כשיוצאין רבי בא בשם רב יהודה אם אמר לך מלחתים נאמן.

נתן בר בא אמר קומי שמואל ידע אנא מפרשה בין עוברי דגים טמאין לעוברין דגים טהורין,

עוברי-ביצי דגים טמאים עגולין עוברי דגים טהורין ארוכין. אחוי ליה הדא סלפיתא, א"ל ל כזה מהו? א"ל טמא א"ל לא ביש לי דאמרת!

תני אין לוקחין מעי דגים וקירבי דגים אלא על פי מומחה="כשר ונאמן" אין לוקחין גבינה ותינייקי אלא על פי מומחה. אין לוקחין יין בסורייא אלא על פי מומחה. אין לוקחין בשר שאין בו סימן אלא על פי מומחה. וכולן "נאכלין" אצל מי שאינו מומחה ואינו חושש. רבי אחא רבי תנחום בשם רבי יהושע בן לוי שילח לו חלתית נאמן, רבי יעקב בר אחא רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי שילח לו תכלת נאמן.

טלייאילדין דלוי צנבריא, היה מזבן פירין. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא עבדו של נאמן כנאמן. גרמנא עבדיה דר' יודן נשייא הוה ליה תוכלא. היה מוכר תכלת(ונאמן) רבי יסא בשם רבי יוחנן עבדו של מומחה כמומחה:

ומלח סלונקרית. אית תניי תני שחורה אסורה ולבנה מותרת, אית תניי תני לבנה אסורה ושחורה מותרת. מאן דמר שחורה אסורה שנותן לתוכה שרץ שחור ומאן דמר לבנה אסורה שנותן לתוכה שרץ לבן. רבי חנניא בן גמליאל אמר משום רבי יהודה בן גמליאל זו וזו אסורה א"ר חנניא שכן חד הוה לנא והיה נותן לתוכה שומן של חזיר.

הן סככות הן פרעות. הן רפפות הן רעלות. הן איסטגיות הן ספיות. הן כוסות הן גומות. היא מקום תחת הכוסות היא מקום הנחת חתיכות לשונות במשנה שתירגומם אחד הן זיתי קלוסקא הן זיתים מגולגלין:

והשלוחין אסורין. רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר מין הוא והן נותנין לתוכן חומץ שהיו חולצין את גלעיניהן:

עבודה זרה פרק ג מוצאי צום השביעי תגע"ש

הלכה א משנה כל הצלמים sculptures אסורין מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה דברי רבי מאיר

וחכמים אומרים אין אסור אלא כל שיש בידו מקל או צפור או כדור
רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שיש בידו כל דבר:

גמרא א"ר חייה בר בא מפני שהן נעבדין בכרך גדול שברומי פעמיים בשבוע. מעתה במקום שנעבדין יהו אסורין ומקום שאינן נעבדין יהו מותרין!! אמר רבי יוסי מכיון שנאסרו במקום אחד נאסר מין בכל מקו.

מה אנן קיימין? אם דבר בריא שהן של מלכים דברי הכל אסור, אם דבר בריא שהן של שלטנות, the local governor דברי הכל מותר. אלא כן אנן קיימין בסתם רבי מאיר אומר סתמן של מלכים ורבנן אמרי סתמן של שולטנות.

אשייאן נגרא בשם רבי יוחנן: איקוניות תואר אדם(שר או מלך) מה הן אסורות? מפני שמקטירין לפניהן בשעה שהן עולות. א"ר יוחנן מותר לראותן בשעה שהן יורדות מה טעמא בהכרת רשעים תראה. כתב המהלך תחת הצורות או תחת האיקוניות אין מסתכלין בהן בשבת, ולא עוד אלא אף בחול אין מסתכלין באיקונות, ומה טעמא? אל תפנו אל האילילים אל תפנה לעובדן. רבי יהודה אומר אל תפנה לראותן ממש.

כד דמך נפטר רבי נחום בר סימאי חפון איקונתא מחצלן כסו הצורות אמר כמה דלא מחתון בחייוי לא יחמינן בדמכותיהכמו שלא ראה בחייו, כן לא יראה במותו וחכמין אינן כלום? המכירים הם? אמר רשב"ל אין בינינו ולצדיקים אלא דיבור פה בלבד. יודעים הכל-רק אינם יכולים לדבר א"ר זעירא שומע הוא המת קילוסו כמתוך חלום

ולמה נקרא שמו נחום איש קודש קדשים? שלא הביט בצורת מטבע מימיו. ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש? שלא הביט במילתו מימיו.

כד דמך ר' אחא איתחמי כוכבא בטיהרא. כד דמך רבי חנן איתכפון אנדרטיא. צורות מלכים כד

דמך רבי יוחנן איתכפון איקונייא. אמרין כד הוה סליק לעיבורא, הוה ימא מתבזע קומוי. כד דמך רב הושעיה נפל קלון^{???} דטיבריא. כד דמך רבי יצחק בן אלישיב איתעקרון שובעין=70 איסקופין מבעלי בתים של גלילא, אמרין דהוו תליין בזכותיה. כד דמך רבי שמואל בר רב יצחק איתעקרון ארזיא דארעא דישראל, אמרין דהוו נסיב שושיבתה ומקלס קומי כלייה, והוון רבנן מרגנין ביה. אמר לון רבי זעירא ארפון ליה, לית אהן סבא ידע מה עביד? כיון דדמך נחתת אישתא מן שמייא ואפסק בין ערסא לקהלא, והוון תלת שעין קלון וברקי בעלמא. חייא דאהן סבא דעבדת ליה שושבתא,???עשה לו ר' חייא הדסים(מנהג לפני המת) ונפקת ביה קלא ואמרה ווי דדמך שמואל בר רב יצחק גמיל חיסדא. כד דמך רבי יסא בר חלפותא משכו צינורות דם בלדוקיא, אמרין דיהב נפשיה על גזורתא.מילה כד דמך רבי אבהו בכך עמודיא דקיסרין, אמרין כותיא לית אינון אלא מריעין, אמר לון ישראל, ידעין רחיקיאי כמה דקריביא מריעין האין אתם יודעים??...

רבי אבהו מי דמך, עברון קומי י"ג נהרין דאפרסמון אמר לון כל אילין למאן? אמרו ליה דיך אמר לון וכל אילין דאבהו ואני אמרתי לריק יגעתי וגו'. הקדוש ברוך הוא מראה להן לצדיקים מתן שכרן בעולם הזה ונפשם שביעה והן ישינין להן. למלך שעשה סעודה וצר כל מיני סעודה במפה כיון שנכנסו האורחין ראו אותם ונפשם שביעה וישנו להן. זבדיי בר ליואי ורבי יוסי בר פיטרס ורבי יהושע בן לוי אמרין תלתא פסוקין מי דמכון חד מינהון אמר על זאת יתפלל כל חסיד אליך וגו' וחד אמר וישמחו כל חוסי בך וגו' וחד אמר מה רב טובך אשר צפנת ליריאיך וגו'. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי מעשה שנכנסו זקנים לעליית בית גדיא ביריחו וצתה בת קול ואמרה להן יש ביניכם שנים שראוין לרוח הקודש והלל הזקן אחד מהן נתנו עיניהם בשמואל הקטן. שוב נכנסו זקנים לעלייה ביבנה ויצתה בת קול ואמרו להן יש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש ושמואל הקטן אחד מהן ונתנו עיניהן ברבי ליעזר והיו שמיחין שהסכימה דעתן על דעת רוח הקודש.

חד מן אילין דנשיתא מבית הנשיא דמך וקלטת מערתא קלטס המערה ונהרגו וסכנתן נפשתא, עאל רבי יוסי ואפטר עליו הספיד עליהם אשרי אדם שיצא מן העולם בשלום לא כמו שקרה כאן... כד דמך רבי יסא נפל קסיטולין castles דטיבריה, והוון אילין דנשיתא חדיין של בית הנשיא שמחים אמר לון רבי זעירא לא דמייא, תמן סכנן נפשתא ברם הכא לא סכנן נפשתא, תמן לא איתעקרת ע"ז ברם הכא איתעקרת ע"ז castles=.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי רבן יוחנן בן זכאי מן דמך אמר פנו הבית מפני הטומאה ותנו כסא לחזקיה מלך יהודה רבי ליעזר תלמידיה מי דמך אמר פנו את הבית מפני הטומאה ותנו כסא לרבן יוחנן בן זכאי, ואית דאמרי כמה דחמא רביה חמא אף הוא. חד מן אילין דבי רבי פזי, הוון אילין דנשיתא בעי מחותנתיה רצו להתחתן אתו והוא לא מקבל עלוי אמר דלא יהון מיתגנו בי.שלא יתגנו בי מי דמך, אמר פנו את הבית מפני הטומאה ותנו מקום כסא ליהושפט מלך יהודה. אמרו יבוא זה שרץ אחר כבוד=יהושפט אחר זה שברח מן הכבוד:

וחכמים אומרים אינו אסור אלא כל שיש בידו מקל או ציפור או כדור. מקל שהיה רודה בו את העולם. ציפור ותמצא בקן ידי לחיל העמים. כדור שהעולם עשוי ככדור. א"ר יונה אלכסנדרוס מוקדון כד בעא מיסק לעיל והוה סלק וסלק סלק עד שראה את העולם ככדור ואת הים כקערה בגין כן ציירין לה בכדורא בידה. ויצוריה קערה בידה? אינו שליט בים אבל הקב"ה שליט בים וביבשה מציל בים ומציל ביבשה. דרש רבי זעירא בריה דרבי אבהו קומי רבי לעזר אשרי שלא יעקב בעזרו ומה כתיב בתריה עושה שמים וארץ ומה עניין זה לזה אלא מלך בשר ודם יש לו פטרון איפרכיא זו אינו שליט שמא באחרת וא"ת קוזמוקרטור שליט ביבשה שמא בים. אבל הקב"ה אינו כן שליט בים ושליט ביבשה ולא עוד אלא חרב על צואר האדם הקב"ה מצילו הוא שמשה אומר ויציליני מחרב פרעה אין כתיב כאן אלא מחרב אפילו חרב נתונה על צוארו הקב"ה מצילו הימינה.

הוסיפו עליהן: הסייף והעטרה והטבעת. הסייף שהורג בו. והעטרת שמתעטר בה. טבעת שחותם בה.

טבעת שיש עליה עבודה זרה, אסור לחתום בה. רבי יודה אומר אם היה חותמה שוקע אסור

לחתום בה, בולט מותר לחתום בה. ר' חנינה בן גמליאל אומר של בית אבא היו חותמין בפרסופות פרצופות רבי לעזר בי רבי שמעון אומר כל פרסופות היו בירושלם חוץ משל אדם.

רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שיש בידו כל דבר ובלבד דבר שהוא של כבוד הסל והסולים והסמלים מיני מרצע דבר של ביזיון הוא. הנייר והקולמוס דבר של כבוד הוא. קלמרון מין עט צריכה:

הלכה ב משנה המוציא שיברי כלים הרי אילו מותרין.

מצא תבנית יד או תבנית רגל הרי אילו אסורין מפני שכיוצא בהן נעבד:

גמרא רבי יוסי בשם ר' יוחנן מפני שרובן באין מן הדלפקיות מין שולחן קטן מעתה אפילו תבנית יד ותבנית רגל? שנייא היא מפני שכיוצא בהן נעבד.

כתיב ואנשי בבל עשו את סכות בנות= תרנגולתא ופרחיה אפרוחיה ואנשי בית שמש עשו את נרגל= ריגליה דיעקב וריגליה דיוסף, נישתני ויברכני ה' בגללך ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף. ואנשי חמת עשו את אשימה= אימרא כמה דתימר והכהן יכפר עליו באיל האשם. והעוים עשו את נבחן= כלבא. ואת תרתק= חמרא. והספרוים שורפים את בניהם באש וגו' טווסא ופיסיון מיני עופות

עבודה זרה שנשברה, ר' יוחנן אמר אסורה רבי שמעון בן לקיש אמר מותרת. מה אנן קיימין אם בעתיד להחזירין לכליין דברי הכל אסור. אם בשאינו עתיד להחזירין לכליין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בסתם רבי יוחנן אמר סתם כמי שעתיד להחזירין לכליין רבי שמעון בן לקיש אמר סתם כמי שאין עתיד להחזירין לכליין. א"ר יודן אביו דרבי מתנייה אם היו מונחין במקומן כמי שעתידין להחזיר לכליין. מתיב ריש לקיש לרבי יוחנן, והא כתיב על כן לא ידרכו כהני דגון על מפתן דגון אלמא דגון עצמה מותרת! א"ל מלמד שהיו נוהגין במפתן יותר מדגון.

ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא אמר אומות העולם עשו מפתן אחד וישראל עשו כמה מפתנות טעמא ופקדתי על כל הדולג על המפתן.

המוצא עבודה זרה רב אמר משברה אבר אבר והיא בטילה ושמאל אמר אינה בטילה לעולם רבי אבין בשם רבי שמעון הדא אמרה בשאין עליהן בסיס אבל יש עליהן בסיס אני אומר מן השברים באו:

הלכה ג משנה המוצא כלים ועליהן צורת חמה צורת לבנה צורת הדרקון dragon יוליכם לים המלח רבן שמעון בן גמליאל אומר על המכובדים אסורין ועל המבוזין מותרין

רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף הוא נעשה זבל ונאמר לא ידבק בידך מאומה מן החרם:

גמרא לא שנו אלא כלים שעליהם צורת החמה וצורת הלבנה הא שאר כל המזלות לא. לא שנו אלא דרקון הא כל הנחשים לא. אי זהו דרקון כל שציצין יוצאין בצוארו ותני כן ר"ש בן עזאי אומר אי זהו דרקון כל שציצין יוצאין מצאורו. החלק מותר. המוצא דרקון עשויה כמין רחוש אסורה רחוש ועליו דרקון נוטל את הרחוש ומשליך את הדרקון.

שמאל אמר כוס בסיס לדרקון אסור ודרקון בסיס לכוס מותר.

ר' בא בשם רב שברי דרקון הרי אילו מותרין, דרקון שלם ונשבר הרי אילו אסורין. ושבורים לא מן השלם באו?! רבי חזקיה בשם רב כיני: ראה אותן משתחווים לדרקון שלם ונשבר אסורין. אבל מספק, אין אסורים (השברים)

מה נן קיימין אם דבר בריא שנעבדין אפילו מבוזין אסור אם דבר בריא שאינן נעבדין אפילו מכובדין מותר אלא כי נן קיימין בסתם. אמר רבי קריספא והדא כוסות דבר של ביזיון הוא דרבי חייה בר בא הוה ליה קווקין pots והוות טימי דרומי ציירה בגווה אתא שאל לרבי יוחנן אמר ליה מכיון שהמים צפין על גבה דבר של ביזיון הוא ואהן קיתונא מכיון שאתה משקעו במים דבר של ביזיון הוא. ביומוי דרבי יוחנן שרון ציירין על כותלא התחילו לצייר על הכותלים ולא מחי בידייהו

מתיב רבי יוסי לרבנן והכתיב ואת חטאתם אשר עשיתם את העגל אמר ליה מלמד שהיה מבקש לבדוק כשם שבדקין את הסוטות וזר על פני המים. אמר לון והכתיב וגם מעכה אם אסה המלך הסירה מגבירה שמותר בשחיקה אמר לון משם ראה ויכרת אסא וגו' וישרוף.

אמר לון וכתת נחש הנחושת! וכי עבודה זרה היא והלא משה עשאו אלא מלמד שהיו ישראל תועין אחריו עד שבא חזקיה והעבירו.

כתוב אחד אומר ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו וכתוב אחד אומר ויאמר דוד וישרפו באש רבי יוסי בר חלפוטא ורבנן רבי יוסי בר חלפוטא אומר מה שהיה של מתכת וישאם דוד ואנשיו??? וגנזם ומה שהיה של עץ ויאמר דוד וישרפו באש. ורבנן אמרי מה שהיה איתי הגיתי מבטל וישאם דוד ואנשיו ומה שלא היה מבטל ויאמר דוד וישרפו באש

מה מקיים רבי יוסי וישאם דוד ואנשיו? הא לדידיה מהני שחיקה נטלום בשפיו ששחקן

הלכה ד משנה שאל פרקלוס בן פלוסלוס את רבן גמליאל בעכו שהיה רוחץ במרחץ של אפרודיטי אמר לו כתוב בתורתכם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם ומפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי אמר לו אין משיבין במרחץ כשיצא אמר לו אני לא באתי בגבולה היא באת בגבולי אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי אלא נעשית אפרודיטי נוי למרחץ דבר אחר אם נותנין לך ממון הרבה אין אתה נכנס לתוך עבודה זרה שלך ערום ובעל קרי ומשתין בפניה וזו עומדת על הביב וכל אדם משתינין בפניה ולא נאמר אלא אלהיהם את שהוא נוהג בו משם אלוה אסור ואת שאינו נוהג משם אלוה מותר:

גמרא מה אנן קיימין אם בששאלו בהילכות המרחץ שאפשר לדנו "כשאלת מרחץ" היה לו להשיב ואם בשלא שאלו בהילכות המרחץ לא היה לו להשיב דמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ הילכות בית הכסא בבית הכסא כהדא רבי שמעון בן לעזר עאל מיסחיל מרחץ עם רבי מאיר אמר ליה מהו שנדיח אמר ליה אסור מהו שנקניח אמר ליה אסור. ולא כן שמואל שאל לרב מהו לענות אמן במקום מטונף א"ל אסור, ואסור דאמרית לך אסור... אשכח תני שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ הילכות בית הכסא כבית הכסא.

אמר יודן אביו דרבי מתניה מהילכות המרחץ שאלו, אלא שאין דרך לענות במרחץ א"ר שמואל בר אבדימי מהילכת המרחץ שאלו אלא שהבל המרחץ רע לשינים.

חברייא רבי חמא בר יוסי בשם רבי הושעיה רבי זעירא בשם ר' יהושע בן לוי תשובת הפלג השיבו דלא כן היה לו להשיבו מבעל פעור שאין עבודתו אלא בפעירה. מאי כדון? את שהוא נוהג בו משום אלוה אסור ואת שאינו נוהג בו משום אלוה מותר:

הלכה ה משנה הנכרים העובדים את ההרים ואת הגבעות הם מותרין ומה שעליהן אסורין שנאמר לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך

רבי יוסי הגלילי אומר אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם אלהיהם על הגבעות ולא הגבעות אלהיהם. מפני מה אשירה אסורה? מפני שיש בה תפישת ידי אדם וכל שיש בה תפישת ידי אדם שנטעה לשם כך אסור

א"ר עקיבה אני אהיה אובין לפניך: כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נישאה ועץ רענן דע שיש שם ע"ז:

גמרא רבי זעירא רבי יסא רבי יוסי בר חנינה בשם רבי הושעיה כתוב אחד אומר לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך וכתוב אחד אומר כסף וזהב אשר עמהם אם עליהם למה עמהם ואם עמהם למה עליהם מה עליהם דבר שהוא מיוחד להם תכשיט להם אף עמהם דבר שהוא מיוחד להם תכשיט להם.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: כל שהכניסו לפניו מקנקליון "מחיצה" סמוך לע"ז אסרו כגון כיסים של מעות. א"ר יסא סימן הוה לן והדה רבי הושעיה פליגא על דר' ינאי. ולית היא אלא מסייעה לה. מה עליהן דבר שמיוחד להן תכשיט להן, אף עמהן דבר שהוא מיוחד להן תכשיט, להן יצאו כיסים של מעות רק הם אסורים אע"פ שאינם תכשיט.

ר' בא בשם רב יהודה ואפילו מים ומלח. מלח לשוף ומים לדיחבהן האליל. ואהין אפילו!! אלא כגון מים ומלח.

הנעבד, אית תניי תני בין שלו בין של חבירו אסור, ואית תניי תני שלו אסור ושל חבירו מותר, מן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור רבי יהודה. דאדם אסור כרם חבירו ומן דמר שלו אסור ושל חבירו מותר רבי יוסי ורבי שמעון דאא דבר שאינו שלו רבי יוסי בשם רבי אילא דברי הכל היא, כמה דאתמר תמן דבר שיש בו רוח חיים אע"פ שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה, ודכוותה דבר שאינו שלך אע"פ שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה.

רבי בון בר חייה אמר אפילו סולת משתחוה לסולת חבירו שרי להקדש, שלו אסור ושל חבירו מותר. מה כמאן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור, אמר לא איתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים, אתא רבי בון בר חייה מימר לך בדבר שיש בו רוח חיים היא מתניתא. דווקא התם פליגי אי של חבירו נאסר כדאשכחן בעלמא דמחמרינן לגבוה בדבר שיש בו רוח חיים, אבל בדבר שאין בו רוח חיים, לכו"ע שרי!! מה דאיתפלגון בדבר שאין בו רוח חיים??? יש כאן חקירה מה כוונת רבי בון. "דווקא" באין בו פליגי, "יש בו" לכו"ע אסור. או יש בו פליגי, אין בו לכו"ע שרי, אן בין בזו בין בזו פליגי. ופשיט כלישנא 3

הא דבר שיש בו רוח חיים אסור, ודבר שאין בו רוח חיים לא כל שכן!! הוי, שלא תאמר כמה דאתמר תמן דבר שיש בו רוח חיים אף על פי שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה, ודכוותה דבר שאינו שלך אע"פ שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה. קמ"ל ר' בון דאפילו סולת—דאין בו רוח חיים—כיון דהוא של חבירו אינו נאסר לר' יוסי ור"ש

השתחוה לביצה, חזקיה אמר לא אסרה רבי יוחנן אמר אסרה. א"ר זעירה בביצה פליגין חברייא אמרין בחלוקי נחל פליגין וקרי ליה "ביצה". אמר רב הונא וקרא מסייע למאן דאמר חבריי, בחלקי נחל חלקך הם הם גורלך.

חייליה דחזקיה מן הדא מפני מה אשירה אסורה מפני שיש בה תפיסת יד בני אדם וכל שיש בה תפיסת ידי אדם אסור.

הכל מודין בחיטין שאסורות זורע חטים לשם ע"ז שפיר מיקרי "תפיסת יד אדם" דמר ר' חנינה בר יסא בשם ר' יהודה שורשי חיטה בוקעין בארץ חמשים אמה שורשי תאינה רכים בוקעין בצור

תני רבי שמעון בן אלעזר אומר מלמד שאין הארץ שותה אלא לפי חסימה. ומה טעמא? אני ה' נוצרה לרגעים אשקנה. אם כן מה יעשו שורשי חרוב שרשי שקמה? א"ר חנינה אחת לשלשים יום התהום עולה ומשקה אותן

ביצת עבודה זרה שנעשית אפרוח, רבי חגיג בשם רבי יאשיה איתפלגון כהנא וחזקיה. כהנא אמר מותרת וחזקיה אמר אסורה. וקשיא על דעתיה דחזקיה היך איפשר לביצת ע"ז שתיעשה אפרוח? הא בעינן "מעשה" כדי לאסרה מה אנן קיימין אם בשפחסה אין כאן אפרוח, אם בשהכניסה לפנים מן הקינקלין, הא חמי אילו השתחוה לה לא אסרה, ומפני שהכניסה לפנים מן הקינקלין אסורה!! אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה תיפתר שגידר בה לעבודה זרה.

אגוז של ערלה שנטעו וכן ביצת הקדש שנעשית אפרוח רבי יסא איתפלגון כהנא ורבי יוחנן: כהנא אמר אסורה, ורבי יוחנן אמר מותרת. אמר רבי זעירא קומי רבי יסא והאמר רבי מותרת אף הוא אינו פודה זמן זרעה? אינו צריך ליתן אפילו דמי ביצה!! אתא רבי חנניה ורבי יונה רבי לעזר בשם כהנא: פודה אותה בזמן זרעה??? רבי חנניה בשם רבי פינחס אמר מתקנתא: כהנא אמר אסורה= פודה אותה כמות שהיא, רבי יוחנן אמר מותרת= פודה אותה בזמן זרעה:

אמר רבי עקיבה וכו'. אנן תנינן אובין אית תני "אוביל" לפניך. מאן דמר אובין "נבון" ומאן דמר אוביל נייבל. let us discuss.

תני רבי בורקי קומי ר' מנא מלמד שלא הניחו הכנענים לא הר ולא גבעה שלא עבדו עליו. ולא כן סברנן מימר דבר שיש בו רוח חיים אף על פי שאינו אסור להדיוט אסור לגבוה בית הבחירה איכן נבנה? ע"פ נביא ויעל דוד כדבר גד אשר דיבר ביד ה':

הלכה ו משנה מי שהיה ביתו סמוך לבית עבודה זרה ונפל, אסור לבנותו. כיצד יעשה? כונס

לתוך שלו ובונה.

היה שלו ושל ע"ז, ידון מחצה למחצה. חצי הסמוך לו מותר בהנאה

אבניו ועציו ועפרו מטמאין כשרץ שנאמר שקץ תשקצנו וגו' רבי עקיבה אומר כנדה שנאמר תזרם כמו דוה צא תאמר לו מה הנידה מטמא במשא אף עבודה זרה מטמא במשא:

גמרא כתיב תועבה בנידה וכתיב תועבה בשרצים וכתיב תועבה בע"ז בנידה כי כל אשר יעשה מכל התועבות בשרצים לא תאכל כל תועבה בע"ז ולא תביא תועבה אל ביתך אבל איני יודע לאי זו דבר הוקשה רבי עקיבה אמר לתועבה דנידה הוקשה מה הנידה מטמא במשא אף ע"ז מטמא במשא. או מה הנידה מטמא על גב אבן מסמא אף ע"ז מטמא באבן מסמא? רבי זריקא בשם רבי חנינה ואית אמר לה בשם רב חסדא מודה רבי עקיבה לחכמים שאין ע"ז מטמא באבן מסמא. ורבנן אמרו לתועבה שבשרצים הוקשה מה השרץ מטמא בהיסט=מגע אף ע"ז מטמא בהיסט או מה השרץ מטמא בכעדשה יכול אף ע"ז תטמא בכעדשה? רבי זעירא רבי יצחק בר נחמן רבי לעזר ר' אבהו בשם רבי יוחנן ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה המת מטמא בכזית אף עבודה זרה תטמא בכזית. או מה המת מטמא משיכניס ראשי אצבעותיו לבית שיש בו מת יכול אף ע"ז משיכניס ראשי אצבעותיו??? לבית ע"ז נתיצה נתיצה גמר מבית המנוגע מה בית המנוגע משיכניס ראשו ורובו אף ע"ז משיכניס ראשו ורובו. אמר ר' חנינה זאת אומרת שאין טומאת עבודה זרה מחוורת=מה"ת דלא כן, מקישה לקלים ואינו מקיש לחומרים?! א"ר מנא מחוורת היא, ולמה הוא מקישה למת ולשרץ ללמד ממנה לקלים שבה.

הדא דאת אמר בע"ז שבורה אבל בע"ז שלימה כל שהוא. דמר רבי יוסי בי רבי בון רב חמא בר גוריון בשם רב בעל ראש גוייה הוה וכאפון bean הוה ומה טעם ושימו להם בעל ברית לאלהים.

מה טעמא דרבי עקיבה? תעב תתעבנו כנדה. מה טעמא דרבנן? שקץ תשקצנו כשרץ. מה מקיימין רבנן טעמא דרבי עקיבה תעב תתעבנו צאהו ונבליהו. מה הן לרבנן ניבליה? רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי לעזר צא תאמר לו את שקורין אותו פני אלוה קורין פני כלב עין כוס קורין אותה עין קוץ גדייה קורין אותו גלייא.

רבי תנחומא בעי רב הונא כתיב העי אשר עם בית און מקדם לבית אל? מקדם קורין אותו בית אל, ועכשיו קורין אותו בית און. תני בשם רבי לעזר לא רצה לקרות עומדה, קורין אותו "עמידה". אלתרצה לקרותו "עומדה" אלא "עמידה"... וצווחין לדהון של מימי רגלים כי קורין לעביט של מי רגלים... עמידה. מה מקיימין רבנן צא תאמר לו? רבי יוסי בי ר' אבון רב הונא בשם רב יוסף מנין שאין אומר לאדם צא עד שיכנס ראשו ורובו.

אית מתניתא אמרה עבודה זרה כנדה, ומשמשיה כנדה. ואית מתניתא אמרה ע"ז כנדה ומשמשיה כשרץ. מאן דמר ע"ז כנדה ומשמשיה כנדה ניחא, ומאן דמר ע"ז כנדה ומשמשיה כשרץ כל עצמו אינו קרוי נדה אלא במשמשיה! במקרא שלפנינו תיפתר בחקוקין על גופה. ע"ז חקוק על גוף האפוד דאמר רבי יעקב דכפר חנן תיפתר במשתחוה לאפוד עצמו כענין שאמר ויעש גדעון אפוד.

מתניתין כמאן דאמר ע"ז כנידה ומשמשיה כנידה דתנינן אבניו ועציו ועפרו מטמאין כשרץ!! תיפתר במשתחוה לבית עצמו דאמר ר' בא רב הונא בשם רב המשתחוה לבית אסרו.

ר' זעירא רבי אבהו בשם ר' יוחנן המקדיש את הבית אין מועלין בו. ומאן דאמר מועלין בו אסרו. התיב רבי חגי קומי רבי יוסי והא מתניתא פליגא על רב! השוקת שבסלע אין ממלאין בה ואין מקדשין בה ואין מזין ממנה ואינה צריכה צמיד פתיל ואינה פוסלת את המקוה היתה כלי וחובר בסיד וכו'... פוסל את המקוה. מפני שחקקה ואח"כ חיברה, הא אם חיברה ואחר כך חקקה... אינו פוסל אלמא תלוש ולבסוף חיברו, כמחבר! ולמה משתחוה לבית אסרו!

???עתה מקשה לר"ח מאבן שסתתו לבימוס למה אסורה? מה את עבד לה? פתר לה כר' יוחנן סיתותן של אבנים היא גמר מלאכתן. ול"ד לבית שבנאו לשם ע"ז (דמותרת אליביה)

לית הדא פליגא על רבי שמעון בן לקיש דאמר עבודה זרה שנשברה מותרת [וכן סברנן

מימר אם בעתיד להחזיר לכליין דברי הכל אסור] תיפתר למשתחוה לכל אבן ואבן ואח"כ בניין.

לית הדא??דאים נטע זמורה מאשירה, אסורה פליגא על רבי יוחנן דרבי יוחנן אמר ע"ז שנשברה אסורה וכן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזיר לכליין דברי הכל מותר! תיפתר במשתחוה לזמורה ואח"כ נטעה.

לוי אמר משתחוה לבית אסור, למערה לא אסרה. מה בין בית למערה? א"ר חנינה בי ר' הלל בית היה לו שעת תלישה, מערה לא היתה לה שעת תלישה.

רבי יוחנן פתר מתניתא בגר ונכרי שירשו את אביהן נכרי. ולמה לא פתר לה בשבאת ע"ז ונסמכה לו? תני בית ע"ז נסמכה לו ואח"כ הלכה לה מותר, אבל גר ונכרי שירשו את אביהן נכרי אסורה. תני בית ע"ז נסמכה לו ואחר כך הלכה לה מותר, אבל אם בא הוא ונסמך לעבודה זרה, כל הבית לשם עבודה זרה. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן היה שלו ושל עבודה זרה ידון מחצה למחצה:

הלכה ז משנה שלשה בתים הן: בית שבנאו מתחילה לע"ז הרי זה אסור

סיידו וכיירו לשם עבודה זרה וחידש נוטל מה שחידש

הכניס לתוכו ע"ז והוציאה הרי זה מותר:

גמרא רב ורבי יוחנן תרויהון אמרין: בהכנסתן לארץ היא מתניתא. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר המקדיש את הבית אין מועלין בו, בגין כן הוא פתר לה בכניסתן לארץ. על דעתיה דרב דאמר המשתחוה לבית אסור, ויפתרינה במשתחוה לבית! המשתחוה לבית יש לו ביטול הכנסן לארץ אין לו ביטול. כיצד הוא עושה? לבטל בית מפרק את פצימיו והוא מותר.

רבי אילא בשם ר' לעזר והוא מציעתא שהכניס לתוכו ע"ז. על דעתיה דרבי לעזר שני בתים הן והתנינן שלשה בתים! כ מה בין מציעא לסיפא? כאן לשעה וכאן לשהות. לזמן מועט/לזמן מרובה

הלכה ח משנה שלשה אבנים הן: אבן שחצבה מתחילה לבימוס הרי זו אסורה.

סייד וכיירה לשם ע"ז וחידש נוטל מה שחידש

העמיד עליה ע"ז וסילקה הרי זו מותרת:

גמרא רבי בא בשם רב: מזו המיותכים לע"ז נאס' מיד. רבי ירמיה בשם רבי לעזר מזו המתין כוס לע"ז נאסר מיד. רבי הילא בשם רבי לעזר והוא שהעמיד עליה ע"ז. מחלפה שיטתיה דרב תמן הוא אמר מזו המתין כוס לע"ז נאסר מיד והכא הוא אמר הכין! דבימוס=משמשים, בעינן "העמיד"! פתר לה כהדין תנייא דתנינן תמן: ע"ז של נכרי אסורה מיד ושל ישראל משתעבד תנאי נינהו. כלום פליגין לה בע"ז, דילמא במשמשי? לכ"ע אינו אסור עד שתיעבד! רבי שמעון בשם רבי לעזר אף במשמשי ע"ז במחלוקת

רבי הילא בשם רבי לעזר והוא שהעמיד עליה ע"ז. על דעתיה דרבי לעזר שני אבנים והא תנינן שלש אבנים הן כאן לשעה כאן לשהות: כדלעיל

הלכה ט משנה שלש אשירות הן: אילן שנטעו מתחילה לשם ע"ז הרי זה אסור

גידעו ופיסלו לשם ע"ז והחליף, נוטל מה שהחליף

העמיד תחתיו ע"ז וביטלה, הרי זה מותר:

גמרא ר' אמי בשם רבי שמעון בן לקיש: אמר פיתח בה פיתוחים חקק בה חיקוקים אינה בטילה. לכן צריכה אפילו העביר הפיתוחים.

תני: הרכיב נוטל מה שהרכיב. אמר רבי ינאי והוא שהרכיב בה לע"ז. רבי הילא בשם רבי לעזר והוא שהעמיד תחתיה ע"ז. מחלפא שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש תמן אמר רבי אמי פיתח בה פיתוחים אינה בטילה וסברנן מימר אפילו העביר את הפיתוחים, וכא???דסגי ב"נטילת ההרכבה" אמר אכן! חומר הוא בפיתוח.

תני הרכיב נוטל מה שהרכיב אמר רבי ינאי והוא שהרכיב בה לע"ז רבי הילא בשם ר' לעזר

והוא שהעמיד בה עבודה זרה. על דעתיה דרבי לעזר שתי אשירות הן והתנינן שלשה אשירות הן! מה בין בבא 2 ל 3? כאן לשעה כאן לשהות:

הלכה י משנה אי זו הוא אשירה? כל שתחתיה ע"ז. ר' שמעון אומר כל שעובדין אותה האילן עצמה(ולא סגי שיש תחתיה ע"ז). מעשה בצידן באילן שהיו עובדין אותו והיה תחתיו גל אמר להן רבי שמעון בדקו את הגל הזה ובדקוהו ומצאו בו צורה אמר להן הואיל ולצורה הן עובדין נתיר להן את האילן:

גמרא אמר רב חסדא בסתם חלוקין. מה נן קיימין? אם דבר ברי שהן עובדין לצורה ולאילן דברי הכל אסור, ואם דבר ברי שהן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן דברי הכל מותר, אלא כן אנן קיימין? בסתם, ר"ש אומר סתמן עובדין לצורה ולאילן, ורבנן אמרי סתמן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן.

וקשיא ר"ש חלוק על החכמים, ועושה מעשה כיוצא בו?! איך הורה "למעשה" כשיטת יחיד?(שיטתו)

הלכה יא משנה לא ישב בצילה, ואם ישב טהור. לא יעבור תחתיה, ואם עבר תחתיה טמא. היתה גוזלה את הרבים ועבר תחתיה טהור. זורעים תחתיה ירקות בימות שאינה צריכה את הצל הגשמים אבל לא בימות החמה. והחזרן lettuce לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן והוזה להן לזבל:

גמרא תמן אמרי בשם רב חסדא: צילה אסור צל צילה מותר. אי זהו צל צילה ואי זהו צילה תמן אמרו כל שאילו תיפול והיא נוגעת בוכ שיעור אורך האילן זהו צילה וכל שאילו תיפול ואינה נוגעת זהו צל צילה.

מפני מה צילה אסור? משום שהוא אסור בהנאה. הרי הקבר אסור בהנאה וצילו מותר הרי היכל הרי הוא אסור בהנאה ורבן יוחנן בן זכאי יושב ושונה בצילו של היכל הרי לית טעמא דלא משום שהוא אסור בהנאה.???

רבי אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאין טומאת המתים??? ע"ז אינה מן התורה מחוורת דלא כן אילו קבר שהוא גזל את הרבים ועבר תחתיו טהור!?

גמליאל זוגא היה מיסתמך ברשב"ל, מטון בהו תבניתא, א"ל מהו מעבור קומי? מה לעבור לפני? א"ל עבור קומי וסמי עיניהסתום עיניך. רבי יצחק בר מתני הוה מסיתמך ברבי יוחנן מטון צלמא דבולי א"ל מהו ניעבור קומי? בן לוי מטון לאדורישים צלם צלמא, אמר ליה נחום איש קדש קדשים עבר ואת לית את עבר? עבור קומי וסמי עיניה!!

לית הדא פליגי על ר' יוחנן דרבי יוחנן אמר עבודה זרה שנשתברה אסורה. לא כן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין דברי הכל מותר! ולמה אסור ליהנות מנשירת האילן(איסור נטיעת תחתיה) תיפטר בעבודה זרה של ישראל שאין לה ביטול. לית הדא פליגא על רב דרב אמר: לצורכה, היא אסורה ושפוייה מותרין! עוד היא תיפטר בע"ז של ישראל.

[מפני מה הכל פורשין הימינה? מע"ז של ישראל מפני שניבולה רע"מגונה מאד!!]

הלכה יב משנה נטל ממנה עצים אסורין בהנייה, הסיק בהן את התנור, אם חדש יותץ ואם ישן יוצן. אפה בו את הפת הפת אסורה בהנייה. נתערבה באחרות כולן אסורות בהנאה. רבי ליעזר אומר יוליך הנייה לים המלח אמרו לו אין פדיון לע"ז:

גמרא אמר רב חסדאי בסתם חלוקין. מה נן קיימין? אם להסיק דברי הכל מותר. אם לעשן דברי הכל אסור. אלא כן אנן קיימין בסתם:???:אם כוונתו לחזק התנור=לעשן, לכו"ע אסור....

הלכה יג משנה נטל ממנה כרכר אסור בהנאה, ארג בו את הבגד הבגד אסור בהנאה, נתערב באחרים כולן אסורין בהנאה, רבי אלעזר אומר יוליך הנייה לים המלך. אמרו לו אין פדיון לעבודה זרה:

גמרא אמר רבי חגיג כד נחתית מן אילפאמן ספינה אשכחית רבי יעקב בר אחא יתיב מקשי נטל הימינה כרכר אסור בהנייה ארג בו את הבגד אסור בהנייה ותנינן ימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו! אמר ר' יעקב בר אחא חגיג קשיתא חגיג קיימה! מאי כדון? תמן אין דרך בני אדם ליקח מן הנכרי, ע"כ מותר למכרו לנכרי חוץ מדמי יין(ול"ח שיחזור ומכרנו לישראל) ברם הכא דרך בני אדם ליקח

בגד מן הנכרי:

הלכה יד משנה כיצד מבטלה? קירסם זירד נטל ממנה מקל או שרביט אפילו עלה הרי זו ביטלה. שפאת, נסרה לצורכה ליפוחה אסורה, ושלא לצורכה רק ליטול ממנו עץ מותרת:

גמרא רב אמר לצורכו, בין היא בין שפייה מותרין. לצורכה, היא אסורה ושפייה מותרין. שמואל אמר לצורכה בין היא בין שפייה אסורין. לצורכו היא אסורה ושפייה מותרין. רבי יוחנן אמר לצורכה היא אסורה ושפייה מותרין:???כרב

עבודה זרה פרק ד עש"ק שובה תשע"ג

הלכה א משנה רבי ישמעאל אומר: שלש אבנים זו בצד זו, בצד מרקוליס, אסורות. ושתיים מותרות. וחכמים אומרים את שהוא נראה עמו אסור ואת שאינו נראה עמו מותר:

גמרא א"ר אמי טעמא דרבי ישמעאל משום מרקוליס גדול אצל מרקוליס קטן. ורבנן אמרי משום רגלי מרקוליס. כמה הן רגלי מרקוליס? רבי בא בשם רבנן דתמן חמשים אמה. הילכת מרקוליס כך היא: שתי אבנים זו על גבי זו והשלישית מלמעלה. נתן את השנייה והתרו בו משום אותו ואת בנו- לוקה, משום ע"ז- אינו נסקל. נתן את השלישית, פלוגתא דר' יוחנן ורשב"ל, אי חייבי מיתות שהתרו בהם משום לאוו אחרת, לוקין דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשם עבודה זרה רבי יוחנן אמר אם התרו בו משום אותו ואת בנו לוקה משום ע"ז נסקל. רשב"ל אמר אפילו התרו בו משום אותו ואת בנו אינו לוקה מאחר שאילו התרו בו לשם ע"ז היה נסקל.

אי זו היא מרקוליס? כל שהוא סגודר את הים ואת הדרכים. הילכת מרקוליס בזריקה. השתחוה לה מהו? אמר רבי יוסי כל עצמו אינו קרויה מרקוליס אלא בהשתחויה. ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה- יכול לא יתן שני אבנים זו על גב זו ויתן קופתו עליהם כדי לישב עליו.....

ת"ל להשתחות עליה עליה אי אתה משתחוה משתחוה אתה על אבני בית המקדש.

רב מפקד לבית??? רב אחא רבי אמי מפקד לאינשי ביתה, כד תהוון נפקין לתעניתא לא תהוון רבעין=חובצים כדרכם כאורחכון. (דרכם ליפול על פניהם בתענית צבור) רבי יונה רבע על סיטריהרבע על צדו רבי אחאי רבע על סיטריה אמר רבי שמואל אנא חמית רבי אבהו רבע כאורחיה. אמר רבי יוסי קשיתה קומי רבי אבהו והכתיב ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחו' עליה! תיפתר בקובע לו מקום. והכתיב ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים! בלבד שתחוייה שאינה על הארץ לא פשט גופו על הארץ. וכי יש שתחויי שאינה על הארץ? ויכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחו.

שיעור שהייה למי שנטמא בעזרה רבי אבהו מוסיף על הודו לה' כי טוב, רבי מנא מוסיף על כי לעולם חסדו על ישראל. רבי יוחנן אמר לרבי חייה בר בא: בבלייא! תרין מילין סלקין מן גביכון שני דברים=מנהגים, עלה מבבל מפשוטיתא דתעניתא לפשוט גופם בעת התענית וערובתא דיומא שביעימנהג ערבות. רבנן דקיסרין אמרין אוף הדא מקזתאסדר "החיסור והיתור" של אדרים (מה שאנו קורין "מחזור קטן"). ואיתא כ"י דמר ר' אמי בבלייא בשם רבנן דתמן לא היתרולא היתרו שתחוייה אלא לתענית ציבור, ובלבד על הצד.

רבי ינאי זעירא בשם אבהתיה כל מי שאינו כשר כיהושע שאם יפול על פניו יאמר לו הקב"ה קום לך! אל יפול. שיש חילול השם אם לא יענה ובלבד יחיד על הציבור: אבל יחיד על עצמו שרי(דליכא חילול השם)

וחכמים אומרים את שהוא נראה עמו אסור ואת שאינו נראה עמו מותר. את שהוא נראה עמו- גופו, ואת שאינו נראה עמו- אינו גופו.

את שהוא נראה עמו אסור. לית הדא פליגא על ריש לקיש דריש לקיש אמר ע"ז שנשתברה מותרת! לא כן סברנן מימר אם בעתיד להחזיר לכליין דברי הכל אסור. ומר רבי יודן אבוי דרבי מתנייה אם היו מונחין במקומן כמי שהוא עתיד להחזיר לכליין ואילו במקומן.

את שאינו נראה עימו מותרת..ולית היא פליגא על רבי יוחנן דרבי יוחנן אמר ע"ז שנשתברה אסורה! ולא כן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזיר לכליין דברי הכל מותר.

רבי בא בשם רב: זמנין דאת אמר שיברי ע"ז אין לה ביטול וזמנין דאת אמר משמשי ע"ז אין להן ביטול מ"ד משמשיין כ"ש ע"ז מאן דמר ע"ז הא משמשיין לא.

רבי שמואל רבי אבהו בשם רב אבני מרקוליס שנתפזרו אין להן ביטול לעולם משום עבודת ע"ז. שמע רבי יוחנן ומר, יפה לימדנו רבי, שכן המשתחוה??? לע"ז של אכלים אין להן ביטול לעולם.???תקרובת ע"ז אין לה ביטול

כיצד הוא מבטלה? רבי חייה בר אדא אמר ברוק. והתני רבי חייה אבני מרקוליס שנתפזרו אין להן ביטול! אמר רבי פינחס כאן במזרקות לה? הוי תקרובת ע"ז ואין לה ביטול וכאן בשאין מזרקות לה

כהדאמעשה שהיה רבי שמעון ברבי הוה ליה מרקוליס גו חקלא, בתוך שדהו אתא גביה בורגנרהש אמר ליה בגין דשמעית דארכונא בעי מיעבור הכא למחר בשביל ששמעתי שהמלך עובר כאן מחר, בחיך! שתרם אלו האבנים אלא בחיך דאת מרים אילין כיפייא! מן דרימון, אזל בעו מיסבינן אחר שהרימם רצה הגוי ליטלם אמר ליה ידי אינן! שמע רבי חייה בר ווה ומר: ואית לאימיה בר!! אשרי יולדתו!

ולא רבי חייה רבה תניתה?! אלא מן דשמעה מיניה, חזק וקבעה:

הלכה ב משנה מצא בראשו מעות כסות או כלים הרי אילו מותרין.

פרכילי ענבים עטרות של שבליים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור:

גמרא אמר ר' יונתן לא סוף דבר עטרות שיבולים אלא אפי' עטרות של וורד. אמר רבי יוסי לא סוף דבר מרקוליס ובראשו מעות, אלא אפילו עבודה זרה שאין לה קנקלין מצא בתוכה כסות או כלים הרי אילו מותרין:???הא יש לה, אסורות

הלכה ג משנה ע"ז שיש בה גינה ומרחץ נהנין מהן שלא בטובה ואין נהנין מהן בטובה. היה שלה ושל אחרים, נהנין מהן בטובה ושלא בטובה:

גמרא כיני מתניתא בטובת הכומרין ושלא בטובת הכומרין.

חלילין של ע"ז אסור לשוכר, אם היו מעלין שכר למדינה אע"פ שעושין בהן צורך לע"ז מותר לשוכר. חנות של ע"ז אסור לשוכר אם היתה מעלה שכר למדינה אע"פ שעושין בה צורך לע"ז מותר לשוכר. הגובה לשם ע"ז אסור ליתן לו אם היה מעלה שכר למדינה אע"פ שהוא גובה לשם ע"ז מותר ליתן לו. ומתניתא אמרה כן היה שלה ושל אחרים נהנין מהן בטובה ושלא בטובה:

הלכה ד משנה ע"ז של נכרי אסורה מיד, ושל ישראל משתיעבד = טע שתיעבד

נכרי מבטל ע"ז שלו ושל ישראל. וישראל אינו מבטל ע"ז של נכרי.

המבטל ע"ז ביטל משמשיה. ביטל משמשיה משמשיה מבטלין והיא אסורה:

גמרא רשב"ל אמר באומן???אפילו בכה"ג שעושה למכור לשוק היא מתניתא. שכין שגמרה דבר ברי שהשתחוה לה. רבי יוסי בעי אם דבר ברי שהשתחוה לה בדא תנינן ע"ז של נכרי אסורה מיד ושל ישראל עד שתיעבד!?

רבי הילא בשם רשב"ל החוצב צלם לע"ז אע"ג דאת אמר אין קרקע נאסר, מתרין בו על כל סיתות וסיתות, לכשיתלש לוקה.

אמר רבי יוסי את ש"מ העושה צלם לע"ז, אע"ג דאת אמר אין דבר שיש בו רוח חיים נאסר, מתרין בו על כל קורנס וקורנס, לכשיגמר לוקה.???

ע"ז של נכרי אסורה מיד לפיכך יש לה ביטול ושל ישראל משתיעבד לפיכך אין לה ביטול אמר רבי זעירא לית כאן "לפיכך" אלא אין לה ביטול ויש לה ביטול.

ע"ז של נכרי אסורה מיד דכתיב אבד תאבדון מיד ושל ישראל עד שתיעבד דכתיב ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגומר לכשישים. ואית דמחלפין ליה ע"ז של ישראל אסור מיד דכתיב ארור האיש ושל נכרי עד שתיעבד דכתיב אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים. רבי יצחק בר נחמן בשם שמואל שמע לה מן הדא אם ירשתו כשהוא אלוה באש

תשרפו ואם לאו אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם. רבי יוחנן בשם רבי ינאי שמע לה מן הדא לא תחמוד כסף וזהב עליהם את אין את חומד ולוקח, אחרים חומדים ואת לוקח.

רבי יוחנן אמר לבר דרוסיי חות ותבר כל אילין צלמייא דגו דימוסין שבור כל הצלמים אשר בבית המרחץ ונחת ותבר כולהון פרא חד יד ושבר כולם חוץ מאחד ולמה כן? אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שנחשד ישראל אחד להיות מקטיר עליו. ואין לו ביטול

רבי חי' בר אשי בשם רב: רבי הוה יתיב מתני לרבי שמעון בריה הנכרי מבטל ע"ז שלו ושל חבירו. א"ל עד דהוה חיילך עלך = בצעירותך כן את תניי תני הנכרי מבטל ע"ז שלו ושל ישראל! אמר לו לאו בני ע"ז שעבדה ישראל אין לה ביטול לעולם. ותני כן ר"ש בן מנסיא אומר ע"ז שעבדה ישראל אין לה ביטול לעולם. רב מתני בשם טעמא דאהן תנייא ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה לעולם.

בר קפרא אשכח חד עיזקא צר. טבעת ועליו צורת ע"ז חד טלי ארמאי הוה פרי בתריה, ילד נכרי היה רץ אחריו הוה מחי ליה, הוה מיקל ליה, היה מכה אותו היה מבזה אותו (ריו"ח להילד) הוה א"ל רוק עלה! והוא לא מקבל עליו, אשתין עלה והוא לא מקבל עליו. הדא אמרה נכרי מבטל ע"ז שלו ושל חבירו על כרחו והוא שידע טיב ע"ז שלו. הדא אמרה עבודה זרה שעבדה ישראל אין לה ביטול לעולם. ותיעשה כע"ז שהניחוה עובדיה ותהא בטילה! אמר רבי זעירא כל שאילו מאיליה היא בטילה, ישראל מבטלה. וכל שאילו מאיליה אינה בטילה, אין ישראל מבטלה. כ לא מהני ביטול (רק אים בטילה מאיליה)

רב אמר בימוס לא בטיל, stand that was chipped, הא אם ביטלו, בטל. מחלפת שיטתיה דרב תמן הוא אמר מזו המתוך כוס לע"ז נאסר מיד והכא את אמר הכין! כיון דתשמישי ע"ז נאסרין מיד, לא מהני להו ביטול! כאן בשקיטור לבימוס עצמו והו"ל כע"ז עצמה וכאן בשלא קיטר. ואפילו תימר כאן וכאן בשקיטור רב כדעת' דרב אמר מזו המתוך כוס לע"ז נאסר מיד. פייסקה זו והבאה צריכין ביאור

רב אמר בימוס לא בטל הא משמשיין לא בטלו. מחלפה שיטתיה דרב, תמן אמר רב ששת בשם רב בשהילכו להם המהלכים בדרך אחרת, וממילא בטיל הבימוס, אלמא מהני ביטול למשמישים! והכא הוא אמר הכן! כאן בשקיטור להבימוס מהני ביטול וכאן בשלא קיטר. ואפילו תימר כאן וכאן בשקיטור, רב כדעתיה דרב אמר מזו המתוך כוס של עבודה זרה נאסר מיד.

אמר רבי יוחנן מצבה כל שהוא יחידית, מזבח כל שאבניו מרובות. חזקיה אמר מצבה כיון שפגמה ביטלה מזבח צריך לפגם כל אבן ואבן. מתניתא דחזקיה פליגא עלוי: נתצת את המזבח הנח לו, שברת את המצבה הנח לה. רבי זעירא רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה רבי חייה רבי בא רבי לעזר בשם רב הושעיה בשומם כל אבני "מזבח" כאבני גיר מנופצות רדוף אחריהם עד שתקעקע ביצתם מן העולם ברם הכא שברת המצבה הנח לה נתצת המצבה הנח לה. כתיב לא תעשו לכם אלילים ופסל ומסכה לא תקימו לכם לא היא עשייה היא קימה אמר רבי הילא עשייה בתחילה קימה כל שאילו תפל לא יקימנה כתיב ונתצתם את מזבחותם ושברתם את מצבותם. ומניין ליתן את האמור בזה לזה ואת האמור בזה לזה אמר רבי בון בר חייה לצדדין איתאמרת או שיבור או גידוע או נתיצה לכל אחת ואחת:

הלכה ה משנה כיצד מבטלה? קטע ראש אוזנה, ראש חוטמה, ראש אצבעה, פחסה אע"פ שלא חסירה, ביטלה. רקק בפניה, השתין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה, הרי זו אינה בטילה.

מכרה או מישכנה, רבי אומר ביטל וחכמים אומרים לא ביטל:

גמרא אמר רבי זעירה הדא דתימר בשמכרה מתוך שלום אבל מכרה מתוך הקפדה דברי הכל בטילה והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו וגו'.

זעורה בר חיננה בשם ר' חנניה כשמכרה לצורך = להשתמש בו נחלקו, אבל אם מכרה לעובדה, דברי הכל אינה בטילה. רב ירמיה בשם רב בשמכרה לעובדיה נחלקו, אבל אם מכרה לצורך דברי הכל בטילה היא.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן דברי הכל הא דאמר' בעלמא דמכירה לא מהני. רבי הילא בשם רשב"ל במחלוקת. ואתייא דרבי חנניה כר' יוחנן. ודרב ירמיה כריש לקיש. מאי כדון?

בשמכרה לצורך נחלקו אבל אם מכרה לעובדיה דברי הכל אינה בטילה:

הלכה ו משנה עבודה זרה שהניחוה עובדי' בשעת שלום מותרת. בשעת מלחמה אסורה

בימוסיותבמה שמעמידין עליו ע"ז של מלכים הרי אילו מותרין מפני שמעמידין אותן בשעה שהמלכים עוברין???ואינם לקבע (רב מפרש כשהילכו דרך אחרת...החיילים לא עברו דרך זה הצורה וממילא לא נאסר הבמה???)

גמרא תני מלחמת יהושע אסורה, כמלחמת יהושע מותרת. מלחמת דוד מותרת, כמלחמת דוד אסורה.

מלחמת יהושע אסורה דכתיב כי החרם תחרימם. כמלחמת יהושע מותרת שהיא לשעה. מלחמת דוד מותרת מה שהיה איתי הגיתי מבטל כמלחמת דוד אסורה שהיא לעולם:

הלכה ז משנה שאלו את הזקנים ברומי אם אין רצונו בע"ז מפני מה אינו מבטלה! אמרו להן אילו לדבר שאין צורך העולם בו היו עובדין היה מבטלו הרי הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים ולמזלות להרים ולגבעות יאבד עולמו מפני השוטין? אמרו להן אם כן יאבד דבר שאין צורך העולם בו ויקיים דבר שצריך העולם בו! אמרו להן אף אנו מחזקים ידי עובדיהן של אילו ויאמרו תדעו שהן אלוהות שהרי אילו בטלו ואילו לא בטלו!

גמרא גזל זרע וזרע אין סופו לצמח?! הבא על אשת איש אין סופו להוליד ממזר?! אלא הניחו לעולם שינהיג כמנהגו, שוטים שקילקלו עתידין ליתן דין וחשבון.

אמר ר' זעירא אילו הוה כתיב כמוהם יהיו "עובדיהם" קשיא, עובדי החמה כחמה ועובדי הלבנה כלבנה?! אלא כמוהם יהיו עושיהם???עושה העץ יהיה כעץ....אמר רבי מנא אילו כתיב כמוהם יהיו עובדיהם לא קשיא דכתיב וחפרה הלבנה ובושה החמה!

רב נחמן בשם רבי מנא עתידה ע"א להיות באה ורוקקת בפני עובדיה ומביישתן ובטילה מן העולם ומה טעם? יבשו כל עובדי פסל. רב נחמן בשם רבי מנא עתידה עבודה זרה להיות באה וכורעת לפני הקב"ה ובטילה מן העולם ומה טעם ישתחוו לו כל אלהים:

הלכה ח משנה לוקחין גת בעוטה מן הנכרי, אף על פי שהוא נוטל בידו ונותן לתוך התפוח אינו נעשה יין נסך עד שירד לבור. ירד לבור, מה שבבור אסור והשאר מותר:

גמרא תני רבי חנן: והוא..לוקחין שלא העלים ישראל את עיניו ממנו, אבל אם העלים עיניו ממנו לא בדאדחישי שניסכו בידיו

עד כדון כשהיה נוטל יין וענבים כאחת ונותן על התפוח, היה נותן אילו בפני עצמן ואילו בפני עצמן? אפילו מן מותר גוממיות שתחת האשכולות אסורות שבצידיהן מותרות רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן הן עצמן נעשות יין נסך

גת שפקקה נכרי מבפנים אסורה. ומבחוץ מותרת. שאי איפשר שלא היה שם שיפה אחת טלולה ונוגע בה ומנסך כל הבור

רב הונא בשם רב הקילוח כבור. רבי זעירא בעי בכל אתר לית את עבד הנצוק חיבור והכא את עבד הנצוק חיבור?! סבר רב הונא נתנסך הבור נתנסך הקילוח, נתנסך הקילוח לא נתנסך הבור.

רבי בא לא אמר כן אלא נתנסך הבור לא נתנסך הקילוח, נתנסך הקילוח נתנסך הבור. מאי דאמר רב הונא בשם רב הקילוח כבור, סבר רב הונא כשם שהבור מתנסך כך הקילוח מתנסך

תמן אמרי בשם רב מגעו של נכרי עושה יין נסך. רב נחמן בר יעקב אמר ובלבד בשותתמשכשך.

ארמייא נפל לגובאגוי נפל לבור אתא עובדא קומי רב הונא אמר כובשין עליו!שלא יזוז ידו עד דתזחלון גובהעד שיזחלו מימי הבור אמר רבי חנינה ידא אושיט! אמר, אייתון ניצרין וזלפין מתותי ידיהביאו סלים וזלפו מן הבור כל היין שתחת ידיו (השתמשו בסלים לסנן היין מן הבור לחבית)

שמעון בר חייה הוה מתני לחייה בר רב: נכרי מאימתי עושה יין נסך? א"ל משיודע בטיב ע"ז. אפיק רב יאשיה מכילתא "הוציא ברייתא" א"ל הדא דאת אמר בלוקח ענבים מן הנכריולא נגע בהם(רק

(דרכו), אבל הנכרי עצמו, בן יומו עושה יין נסך.

נכרי מהו שיעשה בפיו יין נסך? רב אדא בשם רבי לעזר אין נכרי עושה יין נסך בפיו? שתה מן הכוס. רבי ירמיה בשם רבי אבהו הנכרי עושה יין נסך בפיו.

ותני כן אגרוניסוס ממנה לטעום היין שטעם מן הכוס או מן המיניקת straw והחזיר לחבית, אסור.

על דעתיה דרב אדא בשם רבי לעזר והוא שהחזיר הנכרי???ונגע ביין עצמו בעת החזרה על דעתיה דרבי ירמיה בשם רבי אבהו ואפילו החזיר ישראל:

הלכה ט משנה דורכין עם הנכרי בגת דכבר הוכשר מעת הבצירה אבל לא בוצרין עמו

וישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו קנסו יותר

אבל מוליכין עמו חביות ריקניות למלתם ביין לגת, ומביאין עמו מלאים מן הגת:

גמרא אמר רבי יונה הדא דאת אמר דמותר לדורך עם הנכרי והוא שהילכו עליהן דרוכית שתי וערב וכבר הוכשרו קצת ונטמאו ואין הישראל גורם הטו' אבל לא הילכו עליהן דרוכית שתי וערב לא בדא. רבי יוסי בעי אם בשהילכו עליהן דרוכית שתי וערב אפילו כמשנה הראשונה! למה אסרו במשנה ראשונה? באופן שכבר "הילכו..." [דתני בראשונה היו אומרים בוצרין עם הנכרי, ודורכין עם ישראל שעושה בטומאה, ואין דורכין עם הנכרי. חזרו לומר אין בוצרין עם הנכרי, ואין דורכין עם ישראל שהוא עושה בטומאה, אבל דורכין עם הנכרי ומסייעין עמו, עד שיתעלם מעיניהם, נתעלם מעיניהן נעשה יין נסך]

מ"ט דר' יסא? שכבר ניטמו מהיכשר בצירה? כ' התיר אפי' לא הילכו. מאי טעמא דר' יונה? טהורים היו דבר תורה, שאין משקה של בצירה מכשרת את הוא שגזרתה עליהן טומאה וא"כ אתה מטמאו בשעת דריכה. חייליה דר' יוסי מהדא: חלה 3 נולד לה ספק טו' עד שלא גלגלה, תיעשה בטו'--כיון שאינו יכול ליתנו לאהרן אין עליו איסור לטמאו-ה"ן בדריכה, מקילין לטמאות דמר ר' יוסי בשם ר' הילא....בדין היה שיהא אדם פוטר את טיבלו דבר תורה דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו וכאן הואיל ואין את יכול ליתנו לאהרן הכהן בכהונתו רשאי אתה לטמאות:

הלכה י משנה נחתום שהוא עושה בטומאה לא לשין ולא עורכין עמו אבל מוליכין עמו פת לפלטר:

גמרא ותני עלה לא ליתתון ולא טוחנין ולא בוללין עמו. ...בגיתין מתירין לאשת חבר לסייע עד שעת לישא! אמר ר' הילא כאן דחולין כאן דתרומה. והתנינן נחתום אית לך מימר נחתום בתרומה!? חברייא אמרי כאן בלותת כאן בשאינו לותת מותר עד לישא. והא תנינן בניחותא אבל משתטיל למים לא תגע אצלה שאין מחזקין ידי עוברי עבירה.

רבי חייה ורבי אמי חד אמר גיטין 5 "מחזקין ידי עכו"ם בשביעית" חרוש בה טבאות, ואנא נסב לה מינך בתר שמיטתה ואני אקח ממך השדה אחר שביעית וחד אמר אישר! מאן דאמר חרוש בה טבאות ואנא נסב לה מינך בתר שמיטתה, מהו "שואלין בשלומן..." = אישר. ומאן דאמר לנכרי אישר, מהו "שואלין בשלומן של ישראל" שלום עליכם.

דילמא מעשה שהיה רבי חנינה בר פפא ורבי שמואל בר נחמן עברון על חד מן חורשי שביעית א"ל רבי שמואל בר נחמן אישר. א"ל ר' חנינה בר פפא לא כן אלפן רבי ולא אמרו העוברים וגו' שאסור לומר לחורשי שביעית אישר!! אמר לקרות את יודע לדרוש אי את יודע:

ולא אמרו "העוברים" אילו האומות העכו"ם שהן עוברין מן העולם, שלא אמרו לישראל ברכת ה' עליכם. ומה ישראל אומר להם? ברכנו אתכם בשם ה', וישראל אומרים להם: לא דייכם כל הטובות והנחמות הבאים לעולם בשבילינו, ואין אתם אומרים לנו בואו ושאו לכם מן הברכות! ולא עוד אלא שאתם מגלגלין עלינו פיסים וזימיות וגילגליות וארנונות

הורי ר' אמי ישראל העושה בטו' לרדות עמופת מן התנור אסור. ודכוותה לזלוף עמוין מן הבור אסור:

הלכה יא משנה נכרי שנמצא עומד בצד הבור של יין, אם יש לו עליו מלוה אסור, אין עליו מותר.

נפל לבור ועלו, ומדדו בקנה, התיז את הצרעה בקנה, או שהיה מטפח על פי חבית מרותחת,

כל אילו היה מעשה ואמרו ימכרו ור"ש מתיר

נטל את החבית וזרקה לבור, זה היה מעשה והכשירו:

גמרא רב ששת בשם רב והוא שיהיה לו עליו מלוה על אותו הבור אבל אין לו מלוה על אותו הבור שכן דרך בעלי החוב לעמוד בגיתות ובגרנות.

הוון בעו מימר מ"ד והוא שיהא לו עליו מלוה על אותו הבור, חוץ לפישוט ידיים, ומאן דמר אף על פי שאין עליו מלוה על אותו הבור, בתוך פשיטו ידיים. ולא כן אמר רבי בא בשם רב ששת כשם שנתנו פישוט ידיים בטהרות כך נתנו פישוט ידיים ביין נסך!! אלא כיני מאן דמר והוא שיהא לו עליו מלוה על אותו הבור בתוך פישוט ידיים, ומאן דמר אף על פי שאין עליו מלוה על אותו הבור ובלבד חוץ לפשיטו ידיים. כ. משהו "פחות משיעור זה"

רבי אבין בשם רבי שמואל הלכה כר"ש. ר' אבין בשם שמואל אני כפרת ר"ש או מתיר בשתייה או אוסר בהנייה אמר ר' ירמיה בשם רבי אבהו מעשה היה והורה בשתייה כר"ש

ר' שמואל בשם רבי אבהו אין הנכרי עושה יין נסך בזריקה. נכרי מהו שיעשה יין נסך בחמתו? נישמענה מן הדא: ארמייא הוה ליה קופין גו מעצרתא גוי היה לו סלים בבית הבד והשתמש בו ישראל שלא ברשותו אתא ישראל וזלף בהון חמר, אתא ארמייא קולתה מתוך "חמתו" שפך כל החבית לתוף הבור ושפכין לגובה, אתא עובדא קומי רבנן אמרי אין הנכרי עושה יין נסך מחמתו.

רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא זה שמוזג בחמין אסור. בצונן מותר יבוא עלי שלא עשיתי מימי.

רבי יסא אזל לצור, חמתון שתן חמר וחמימין וארמייא מזג, ראה אותם שותים יין וגויים מוזגים להם—אמר להם מי התיר לכם? אמר לון מה שרא לכון?

הלכה יב משנה המטהר יינו של נכרי = עושה יין בענבים ובבית גת של נכרי ונותנו ברשותו וברשות הנכרי בבית שהוא פתוח לרשות הרבים, בעיר שיש בה נכרים וישראל מותר

בעיר שכולה נכרים, אסור עד שיושיב שומר. אין שומר צריך להיות יושב ומשמר, אף על פי שהוא יוצא ונכנס מותר

רבי שמעון בן אלעזר אומר כל רשות נכרים כאחת. אין לחלק בין רישא לסיפא??? ובעינן שומר

המטהר יינו של נכרי ונותנו ברשותו, והלה כותב לו שנתקבלתי ממך מעות, מותר. בגווי דלעיל אבל אם ירצה ישראל להוציאו ואינו מניחו עד שיתן לו את מעותיו, זה היה מעשה בבית שאן ואסרו חכמים:

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוסי ברבי חנינה לא סוף דבר פתח אלא אפילו חלון ויש בה ארבעה על ארבעה על רום עשרה מירתת נכרי ובלבד מקורה ובמגופך דאל"ה יכול הנכרי לישמר מן היהודי שלא יבא עליו פתאום. היה לרבי??? אילן שיכול לעלות בו נימר אם היה נראה עולה ויורד בו אסור, כיון שאין יכול לתפשו פתאום ואם לאו מותר.

רבי בא בשם רב יהודה בעיר שיש בה דלתים ובריה היא מתניתא. דאים אין לו דלתיים, אפי' כולה נכרים, מותר (משום דאתי יהודיים מעלמא) בדא תני שומר אע"פ שאינו בא אחת לקיצים?! אים יש לו חומה מה מהני שומר שבא אחת לקיצין?!

תני ישראל ונכרי שכנסו את יינן בפרכייא מקום שמביאין שמה כל הסחורה של עיר אפילו שומרים נכרים אפי' חביות פתוחות מותרות שאין מנסכין כן.

רבי הילא בשם רבי ינאי: הלוקח כשוכר. ותני כן אחד הלוקח ואחד השוכר ברשות הנכרי, בזמן שהיין של ישראל וישראל דר שם בעיר ההיא מותר.

ובזמן שהיין של נכרי לא פרע לו וישראל דר שם מותר, והוא שיהא לו עליו מפתח וחותם. ואם אין ישראל דר שם, אסור, אף על פי שיש עליו מפתח וחותם.

רבי יילי בשם רבי ינאי חלוקים על רבי שמעון בן לעזר. לא על הדא איתאמרת אלא על הדא

דבתרה, המטהר יינו של נכרי וכו': דשפיר יש לחלק כבמתני', ודלא כרשב"א דאוסר אף בכותב התקבלתי

מסכת עבודה זרה פרק ה ערב חג הסוכות תשעג

הלכה א משנה השוכר את הפועל לעשות עמו ביין נסך שכרו אסור.

שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת, אע"פ שאמרו לו העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום, שכרו מותר:

גמרא ולא שכרו הוא נותן לו! למה אסור ברישא רבי אבהו בשם רבי יוחנן קנס קנסוהו.

תני החמרים והכתפים וכל העושין בשביעית שכרן שביעית. אמר ר' זעירא בפירות היתר היא מתניתא. בעוסקים בפירות היתר, מותר לפרוע שכרן בפירות שביעית (ולא מיקרי "פריעת חוב" בפירות שביעית) [וההיא דהורי רבי יוחנן לאילין דבית רבי ינאי שלא יהו נוטלין שכר בדיהן יין אלא מעות כרבי יהודה וכרבי נחמיה הורי להון] דס"ל - שביעית 8 דאסור לפרוע הקפת חנות בפירות שביעית - וה"ה אסור לשלם לפועל בפירות שביעית

אמר רבי ילי בפירות איסור היא מתניתא. כדמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן ביין נסך, קנס קנסוהו. כיון שנתעסקו בפירות איסור (פירות שביעית? ספיחין? אחר ביעור? משומר?) קנסו שנתפס שכרן בקדושת שביעית

כיתף עמו חבית בחבית התנה עים הגוי שיכתף לו ביום אחר את קונסו בחביתו עד כדי שכרו. נתן לו קרקע בשכרו, בכל אתר את אמר אין קרקע נאסר וכא נאסר? נתן לו בהמה בשכרו. בכל אתר את אמר אין דבר שיש בו רוח חיים נאסר, וכא נאסר? נתן לו הכל בשכרו הכל אסור, או אינו אסור אלא עד כדי שכרו? היה עושה עמו בטובת הנאה, את ממשכנו מנכסיו עד כדי שכרו? ונאסר? היה עושה עמו חצי יום באיסור וחצי יום בהיתר? היה מוכר חולין ושני בכרך אחד אי זה שירצה מן המעות שקיבל יכול לייחדו בשביל "מע"ש/חולין" חולין יעשה, ושני יעשה, והכא כן? יכול "לייחד" מעות בשביל "האיסור"

נישמענה מן הדא: השוכר את הפועל להביא יין לחולה אם הביא לו חייב ליתן לו, ואם לאו אין חייב ליתן לו. אבל אם אמר לו יין לחולה "ממקום פלוני", ותפוח לחולה ממקום פלוני, בין הביא בין לא הביא חייב ליתן לו. דמי רגליו נותן לו! וכא לא דמי רגליו נותן לו!! נמצא "היתר מעורב באיסור" ושרי

רבי ירמיה בעי שכרו לשבר to break חביות של יין נסך אפילו כן שכרו אסור?

אסי אמר דמי יין נסך ביד נכרי, מותר. דמי ע"ז ביד נכרי, רבי יונתן אמר מותר רבי יוחנן אמר אסור.

מתניתא מסייעה לדין ומתנית' מסייעה לדין. מתניתא מסייעה לרבי יוחנן - נכרי שהיה חייב מעות לישראל, לא יאמר לו המתן עד שאמכור יין נסך, עד שאמכור ע"ז, ואתן לך. אני אומר שמא החליף.

מתניתא מסייעא לרבי יונתן - נכרי שהיה חייב מעות לישראל הרי זה מוכר יין נסך ונותן לו, ע"ז ונותן לו, ??? ואים אמר המתן... אסור מפני מראית העין.

הכל מודין בחליפין שאסורות, חליפי חליפין מהו? אמר רבי חנינה מחלוקת רבי ישמעאל ורבנן רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר אסור ורבנן אמרי מותרת רבי לעזר בר הושעיה טעמון דרבנן והיית חרם כמוהו כל שאת יכול לקיימו ממנו הרי זה כמוהו. מאי כדון? אמר רבי יוסי בי רבי בון כמוהו שני פעמים על שם לא ידבק בידך מאומה מן החרם:

הלכה ב משנה גויה ששוכר את החמור מיהודי ע"מ להביא עליו יין נסך שכרה אסור. שכרה לישוב בה, אע"פ שהניח הנכרי לגינו bottle of wine עליה, שכרה מותר:

גמרא עד היכן? עד כדי שלא יהא החמר היהודי מקפיד:

הלכה ג משנה יין נסך שנפל על גבי ענבים, ידיחם והן מותרות. ואם היו מבוקעות אסורות.

מעשה בביתוס בן זונין שהיה מביא גרוגרות בספינה ונשתברו חביות של יין נסך על גביהן

ובא מעשה לפני חכמים והתירו

זה הכלל: כל שהוא בהנייתו בנותן טעם שנהנה בנתינת הטעם, אסור. וכל שאינו בהנייתו בנותן טעם מותר [כגון החומץ של יין שנפל לגריסים]

גמרא מתניתא בשלא נידלדל חותמן, של הענב אבל נידלדל חותמן it's "seal" is torn כמבוקעות הן.

מה את עבד לה, חמרא ע"ג עינבי כ"ן או כ"ן לתבשיל? אין תעבדינה כ"ן ביין, דברי הכל אסור. ואין תעבדינה כ"ן בתבשיל אי חשיבא מין בשאינו מינו מחלוקת רבי מאיר וחכמים. ד"ן בעינבי הוי נט"פ **הגהתי**

אמר רבי יוחנן הדא דאת אמר חומץ לתוך גריסין ברותחין, אבל בצונין אסור שכן דרך בני ציפורין עושין כן וקורין אותו שחלייא. היו רותחין וציננן? מעתה אפי' רותחין יהו אסורין מאחר שדרכו לצון!

דתני: כל נותנין טעם בין לשבח בין לפגם אסור דברי רבי מאיר וחכ"א לשבח אסור לפגם מותר, כגון חומץ שנפל לגריסין.

רבי יסא בשם רבי יוחנן דרבי מאיר הוא דתנינן תמן וכן שעורים שנפלו בתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו מימיו, מימיו מותר. והדא מתני' רבי יוחנן אומר במחלוקת דר"מ, ורבי שמעון בן לקיש דברי הכל ומודה ר"מ בפוגם מעיקרא דשרי. רבי יוסי בי רבי בון אמר שמועתה כן: על דעתיה דר' יוחנן במחלוקת ור"מ. על דעתיה רבי שמעון בן לקיש דברי הכל: **

הלכה ד משנה נכרי שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום אם היה בחזקת משתמר מותר

ואם מודיעו שהוא מפליג, כדי שישתום יעשה נקב ויסתום וינגוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר כדי שיפתח כל המגופה ויגוף ותיגב:

גמרא אמר רבי שמואל מעשה בנכרי אחד שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום אתא עובדא קומי רבי אבהו ואסר. אמרי בפתוחות הוה עובדא ע"כ אסר בכל גווני. אמר רבי זריקן לא סוף דבר מליאות אלא אפילו חסירות דטרף ונגע בידא, וחזר.

את סבר דהדא דרבן שמעון ב"ג לקולא, ולית היא אלא לחומרא! דשיתומהון דרבנן מעט מגף.

רבי יהודה בר פזי בשם רבי אמי: ביצה צלויה של כותים הרי זו מותרת. ר' יעקב בר אחא בשם רבי לעזר תבשילי כותים הרי אילו מותרין. הדא דאת אמר בתבשיל שאין דרכן לתת לתוכו יין וחומץ. שאין הכותים מקפדין על יין הא דבר ברי שנתן, אסור אפילו בהנייה.

כהדא דתני בראשונה היו אומרים יינה של אוגדור כפר של כותים למה הוא אסור? מפני כפר פגש. כפר של גויים ושל בורגתה מפני בירת סוריקה של עין כושית מפני כפר שלם חזרו לומר פתוחה בכל מקום אסורה. וסתומה מותרת. נקובה וסתומה הרי היא כסתומה. רבי יצחק בן חקולה אמר הרי זו כפתוחה. אמר רבי חנינה ואנא יכיל קיים יכולני לישב הסתירה, אין הוה עילויה יקיר if the price of the wine is expensive לא איתפתחת it was not opened ואין לא, איתפתחת.

כהדא דר"ש בן לעזר אזל לחדא קרייה דשמריין כותים=שומרונים אתא ספרא מלמד לגביה, א"ל רשב"א לספרא אייתי לי חדא קולא שתימא כד של יין סתום אמר לו הא מבועא נחל נובע קמך שתי! אטרח עלוי. א"ל הא מבועא קמך שתי! חמתיה מטרח עלוי ראה הסופר שרשב"א מטרח עלוי א"ל את מריה נפשך =בעלים על התאוה... הא מבועא קמך שתי! ואין את מריה דנפשך בעל תאוה, ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה! בלשון סגי-נהור... שתי... כבר נתקלקלו הכותים.

רבי ישמעאל בי רבי יוסי אזל להדא ניפוליה nabulus אתון כותיאי לגביה אמר לון אנא מחמי לכון דלית אתון סגדין לאהין טורא אלא לצלמייא דתחותי! דכתיב ויטמון אותם יעקב תחת האשירה אשר עם שכם. שמע קלין אמרין נקרץ נסדר לאילין כוביאי he overheard their voice so he left the place (let's kill him) וידע דאינון בעו מיקטלוניה וקרץ ונפק ליה.

רבי אחא אזל למאום שם מקום ואכל חליטן cakes רבי ירמיה אכל חמצין מאכל חמץ רבי חזקיה אכל קמצין מין חגב.

רבי אבהו אסר יינן מפי רבי חייה ורבי אסי ורבי אמי שהיו עולין בהר המלך וראו נכרי=כותי אחד שהיה חשוד על יינן שאינו מקפיד על יין גוי, אתון אמרון ליה קומי, אמר לון ולא על ידי עילא??? שנאסר מחמת "עלילה" רחוקה כזה ואית דבעי מימר חדא ערובת שובא לא אישתכח חמרא בכל מסרטיקישם עיר כותי בפוקי שובא במוצאי שבת אישתכחת מלייאמצאו מלא מן מה דאיתון ארמייאממה שהביאו הכותים וקבלוניה כותיאי מינהון. ואית דבעי מימר כד סליק דיקליטיוס מלכא להכא גזר ואמר כל אומיאי ינסבון בר מן יודאיי ונסכין כותיאי ונאסר יינן. ואית דבעי מימר כמין יון אית להון ומנסכין ליה. כותיאי דקיסרי בעו מרבי אבהו אבותיכם היו מסתפקין בשלנו אתם מפני מה אינכם מסתפקין ממנו? אמר להן אבותיכם לא קילקלו מעשיהם אתם קילקלתם מעשיכם.

תמן תנינן ארץ ישראל טהורה ומקוותיה טהורין. ארץ כותים טהורה ומקוותיה ומדורותיה ושביליה טהורין שביליה טהורין חזקה שאין בוררין להם שביל אלא מטהרה.

ומקוותיה טהורין- רבי לעזר בי רבי יוסי הדא דאת מר להאמינן שאינן שאובין הא למידת ארבעים לא דדרשי אך מעיין ובור מקוה מים מה מעיין מטהר כל שהוא אף מקוה מטהר כל שהוא.

בעון מרבי אבהו חלוט שלהן מהו אמר לון הלואי היינו יכולין ליסר גם מימיהן רבי יעקב בר אחא בשם רבי חנינה כותאי דקיסרין מותר להלוותן ברבית. רבי יוסי בעי מעתה לא נחוש לחלתן נימא שחלתן אינה קדושה! וכן חמיי רבנן חששי!

הלכה ה משנה המניח יינו בקרון או בספינה, והלך לו לקפנדריא נכנס למדינה ורחץ, מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג- כדי שישתום ויסתום ויגוב. רשב"ג אומר כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

גמרא אמר רבי חנינה מעשה בקרון אחת משל בית רבי שהפליגה יותר מארבעת מיל אתא עובדא קומי רבנן ואכשרון. אמרין בהדא איסטרטא דציידין street of Zidon הות וכולה מישראל הוות. אמר רבי חנינה זמנין דו חמי סייגין כובין thorny fences והוא סבור דינון בני נש, והוא סובר שזה בן אדם והוא מתבעת ומתפחד:

הלכה ו משנה המניח את הנכרי בחנות ולשתות יין, וישראל בעל החנות יצא אע"פ שהוא יוצא ונכנס מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג כדי שישתום ויסתום ויגוב רשב"ג אומר כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

גמרא וכרבי מאיר דרבי מאיר אמר אשת חבר שהניחה לאשת עם הארץ טוחנת בתוך ביתה--פסקה הריחיים, הבית טמא; לא פסקה הריחיים, אין טמא אלא עד מקום שהיא יכולה לפשוט את ידה וליגע. היו שתיים--בין כך ובין כך--הבית טמא, שאחת טוחנת ואחת ממשמשת, דברי רבי מאיר; וחכמים אומרים, אין טמא אלא עד מקום שהן יכולות לפשוט את ידן וליגע.

בין כך ובין כך הבית טמא.???

רבי חמא בשם רבי יוסי בר חנינה בחצר החלוקה במסיפס בטהרות טמא ביין נסך טהור. והא רבי מאיר מחמיר בטהרות לאסור כל הבית ומיקל ביין נסך דאסור רק בכדי פישוט אופ רבנן מחמירין בטהרות לאסור מסיפס ומקילין ביין נסך להתיר מסיפס:

הלכה ז משנה היה אוכל עמו על השולחן והניח לפניו לוגין על השולחן ולגין על הדולפקי שלחן קטן והניחו ויצא, מה שעל השולחן אסור ומה שעל הדולפקי מותר

ואם אמר לו הוי מזג ושותה! אף מה שעל הדולפקי אסור, חביות פתוחות אסורות וסתומות כדי שיפתח ויגוף ותיגב:

גמרא הוון בעיין מימר מה שעל השולחן אסור בתוך פישוט ידיים ומה שעל הדולפקי מותר חוץ מפישוט ידיים. ולא כן אמר רבי בא בשם רב ששת כשם שנתנו פישוט ידיים בטהרות כך נתנו פישוט ידיים ביין נסך! אלא כיני מאן דאמר מה שעל השולחן אסור בתוך פישוט ידיים ומה שעל הדולפקי מותר ובלבד חוץ לפישוט ידיים:????רק מה ש"חוץ" לשיעור פישוט מותר--לא "פישוט" מצומצם

הלכה ח משנה בולשת שנכנסה לעיר בשעת שלום חביות פתוחות אסורות וסתומות

מותרות. ובשעת מלחמה אילו ואילו מותרות שאין פנאי לנסך:

גמרא

שייך לעיל בבימוסיות של עכו"ם [בשעת השמד הכל אסור שאי אפשר שלא היה שם ישראל שלא עבדה על כורחו הדא אמרה עבודה זרה שעבדה ישראל אינה בטילה לעולם אמר רבי יוסי ואת שמע מינה ע"א שעבדה ישראל על כורחו אינה בטילה לעולם]

א"ר יוחנן לית כאן אסורות אלא מותרות. אפי' בשעת שלום א"ר זעירא אית כאן אסורות! דאין מטה ביה הוא מודע ליה, ואין לא מטה ביה לא מודע ליה דלא יהא שלים ליה טיבו. אים הגוי נגע בו הוא מודיעו, ואים לא נגע, אינו מודיעו—כדיי שלא ייהנה היהודי.... (נמצא לא משכחת לה האי "בשעת השלום" וכו')

רבי אמי בשם רבי יוחנן בשלום בולשת ובמלחמת בולשת. שעת מלחמה=שיש מי שנלחם עים הבלשת (לא שבאים ללחום עים היהודים)

חיויא מי פרי בתריה נפל לגובא נחש כאשר רץ אחריו נפל לבור של יין אתא עובדא קמי רבנן ואכשרון אמרין אין פנאי להטיל אירס:

הלכה ט משנה אומנים ישראל ששילח להם נכרי חבית של יין נסך, מותר שיאמרו לו תן לנו את דמיה!

אם משנכנס לרשותך, אסור:

גמרא ואין אסור משום יין נסך?! תני בר קפרא במשלח בבתים:?? האיסור רק כשכבר הגיע "לבית" האומן

הלכה י משנה המוכר יינו לנכרי, פסק עד שלא מדד, דמיו מותרין. מדד עד שלא פסק, דמיו אסורין.

נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של נכרי, ונטלו ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל, אם יש בו עקבת יין, אסור.

המערה מכלי ישראל לכלי של גוי המערה ממנו מותר, את שעירה לתוכו אסור:

גמרא רבי בא רב הונא בשם רב ואהן דנגד בזיקא והא מביזעא בידיה מי שמשך בנאד של יין, ונקרע בידו, פטור לא חייב בה. אמר רבי יוסי בי רבי בון לכן צריכה אפילו מעל לה גו חנותה אפי' הכניסו לתוך חנותו ולא אתכוון אלא דלא יזכה בה חורון.

מדד עד שלא פסק לא קנה. מהו שתקנה לו כשער הפחות? אמר רבי חגי קומי רבי יוסי מתניתא אמרה שאינה נקנית לו בשער הפחות דתנינן תמן המוסר יינו לנכרי פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מדד עד שלא פסק דמיו אסורין אם אתה אומר לקנות לו כשער הפחות אפילו מדד עד שלא פסק ייעשה כמי שפיסק שלא מדד ויהיו דמיו מותרין!!

מהו עקבת יין? בההוא דמלכלך. כמה דתימר עקובה מדם.

פשיטא דא מילתא: ישראל תופש בפי המשפך והנכרי מערה דברי הכל אסור. נכרי תופש במשפך וישראל מערה, ר' אסי אוסר ור' אמי מתיר. נכרי תופש בפי הנוד וישראל מערה, ר' ירמיה בשם רבי זעירא היא המחלוקת. רבי מנא בעי קומי רבי יסי היידא מחלוקת? אמר ליה מחלוקת רבי אסי ורבי אמי. ישראל תופש בנוד=בפי הנאד ונכרי מערה, סברין מימר דברי הכל מותר. רבי שמואל כל גרמא אמר שאסור! שפעמים שישראל מרפה ידיו, ונמצא כל העירוי מחמת הנכרי!

ואהן דמרגל זיקא מעיל לרעמי ש"מטה" (מהפך) נאד ממיל' למטה, אין בו משום... אין בו משום מערה מכלי לכלי:

הלכה יא משנה יין נסך אסור ואוסר בכל שהוא. יין ביין ומים במים כל שהוא. יין במים ומים ביין בנותן טעם. זה הכלל: מין במינו כל שהוא ושלא במינו בנותן טעם:

גמרא חזקיה אמר הדא דאת מר במקום שהמים נמכרין במידה, אבל במקום שאין המים נמכרין במידה כיון ביין הן. ???שמא יש לגרוס "כיון במים הן" וקאי ארישא (מים במים...)

חזקיה אמר כוס שמזגו מאיסור ומהיתר ונפל איסור בתוך איסור והיתר בתוך היתר... אים נפל היתר

בסוף, מי היתר רבין על האיסור, ומבטלן א"ר שמואל דרבי ליעזר היא דרבי ליעזר אמר אחר אחרון אני באבל לרבנן, אפי' נפל איסור בסוף-כיון שיש מי היתר רוב על יין של איסור-שפיר דמי אמר רבי ירמיה חומר הוא ביין נסך ובעינן דווקא היתר בסוף רבי יוסי בעי אם חומר הוא ביין נסך אפילו נפל היתר בסוף יהא אסור!

רבי אסי בשם רבי יוחנן כוס שמזגו מאיסור ומהיתר את רואה את ההיתר כמי שאינו, והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור ואם לאו מותר. אמר רבי הושעיה והוא שנפל היתר בסוף. רבי אמי בשם רבי יוחנן ולא שנייא בין שנפל איסור בתחילה והיתר בסוף, היתר בתחילה ואיסור בסוף. אפילו מים ביין, ??? יין ביין??? /מים של היתר ביין של איסור כדרך מזיגה, אפשר לצרף מים אלו לביטול. אפילו נמזג כל צורכו מהיתר אין "מים יתירים בהיתר" ושמא אין להשתמש במי-היתר, לבטל יין האיסור, את רואה את ההיתר כמי שאינו, והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור ואם לאו מותר.

אמר רבי זירא הדא למעלן איתאמרת וכולה תיניין היך עובידא? רבי יוסי בי רבי בון רבי אבהו בשם רבי יוחנן צלוחית יין נסך שנפלה לחבית של יין, ואח"כ נפלה לתוך בור של מים את רואה את ההיתר כמי שאינו והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור ואם לאו מותר:

[עד כדון בשנפלו זה אחר זה, נפלו שנים כאחת? שייך לסוגיא דתרומות נישמענה מהדא: מאימתי חמץ כותים מותר לאחר הפסח? של בעלי בתים- שלש שבתות של אפייה. ושל נחתומין- בכרכים אחר שלשה ימים. בכפרים- אחר שלשה תנורים.]ר"ש בן אלעזר אומר אף כשאמרו של בעלי בתים אחר שלשה שבתות של אפייה, והוא=ואים היה.. שיהא אדם גדול או שהיה משיא לבנו ואפה שלשה תנורין בשבת אחד זו אחר זו מותר. אף כשאמרו של נחתומים בכרכין אחר שלשה ימים, אם נדחק ואפה שלשה תנורין ביום אחד זה אחר זה מותר. תני רבי שמעון אומר: היפוך מרשב"א אף כשאמרו של נחתומין בכפרים אחר שלשה תנורין, אסור עד שלשה ימים. שמשחרית בורר לו שאור לכל אותו היום]

אותה העיסה השנייה, לא מאיסור והיתר מתחמצת?!

אמר ר' ירמיה בשם ריש לקיש מאן תנא חמיצן של כותים רבי לעזר. אמר רבי יוסי לרבי חנינה ענתונייא נהירת. דהויתן מרין את ורבי ירמיה בשם ריש לקיש מאן תנא חמיצן של כותים רבי ליעזר, וכאן לא הוינן מרין אלא: רבי הילא בשם ריש לקיש "ירדו" לחמיצן של כותים כר' ליעזר ועוד מהדא דמר ר' חנינה בר ר' אבהו אבא הוה ליה עובדא שלח שאל לרבי חייה ולרבמי ולרבסי והורון ליהבסוגיא דתרומות כרבי ליעזר. מה וכיחידאה מורין? לא משום "שירדו" לחמיצן של כותים כרבי ליעזר.

אמר רבי מנא קומי רבי יוסי כמה דאת מר תמן הלכה כרבי ליעזר, אופי הכא ???זו"ג הלכה כרבי ליעזר? א"ל ולכל דבר!

הלכה יב משנה אילו אסורין ואוסרין כל שהן: יין נסך וע"ז ועורות לבובין ושור הנסקל ועגלה ערופה וציפרי מצורע ושיער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב וחולין שנשחטו בעזרה הרי אילו אסורין ואוסרין בכל שהן:

גמרא יין נסך וע"ז ועורות לבובין- על שם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. ושור הנסקל- ממשמע שנאמר יסקל השור אינו יודע שלא יאכל מה ת"ל לא יאכל? מיכן שאסור אף בהנייה. עגלה ערופה- שם שם מה שם האמור להלן אסור בהנייה אף שם האמור כאן אסור בהנייה. וציפרי מצורע- כל צפור טהורה תאכלו זו החיה. וזה אשר לא תאכלו מהם- זה השחוטה. או חילוף? רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל לא התפישא התורה איסור הנייה דבר שיש בו רוח חיים. ושיער נזיר- ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים. ופטר חמור- עריפה עריפה מה להלן קוברו ואסור בהנייה אף כאן קוברו ואסור בהנייה. ובשר בחלב- תני בשלשה מקומות כתיב לא תבשל גדי לאכילה ולהנייה ולבישול. ולחולין שנשחטו בעזרה- רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל אמרה תורה שחוט שלי בשלי ושליך בשליך מה שלי בשליך אסור אף שליך בשליך אסור. אי מה שלי בשליך ענוש כרת אף.... ולאו רבי ישמעאל אמר למידין מקל וחומר ואין עונשין מקל וחומר?!

ולמה לא תנינן נבילה עמהן? אמר רבי יוסי בי רבי בון לא מתני אלא דבר שאסור בהנייה נבילה מותרת בהנייה התיבון הרי חמץ בפסח חמץ יש בו כרת ואילו אין בהן כרת. רבי יוסי בשם רבי חנינה בעי איסורי הנייה מהו שיבטלו בטירוף? והתנינן שור הנסקל! תיפתר

בחתיכות. והתנינן צפורי מצורע! תיפתר ציפור בציפורין. והתנינן שיער נזיר אית לך מימר ציפור בציפורין? כד מטון לערלה כשהגיעו למסכת ערלה התיב רבי יעקב קומי רבי יוסי והתנינן האורג מלא הסיט מצמר בכור בבגד ידלק הבגד משיער נזיר מפטר חמור בשק ידלק השק. א"ל אילו אמר תנא קמן איתייבת יאות: אים ידעתי מזה קודם, היית מופרך שפיר!

הלכה יג משנה יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנייה. רבן שמעון בן גמליאל אומר יימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שיש בו:

גמרא רבי יוסי רבי יוחנן בשם רבן בתירה יין נסך שנפל לבור יימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך רבי שמואל בר נתן בשם רבי חמא הלכה כרשב"ג.

אמר רבי יסא חד רבנן נפק מבית וועדא אמר איתפלגון רבי יוחנן וריש לקיש חד אמר הלכה כרבן שמעון בן גמליאל וחד אמר אין הלכה כרשב"ג ומודה רבן שמעון בן גמליאל ביין לתבשיל שהוא אסור. רבי בון בשם רב מודין חכמים לרבן שמעון בן גמליאל בחבית בין חביות למכור כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו. אמר רבי זירא קומי רב אמי עד דלא איתאמר' הדא מילתא לא הוינן ידעין דו כן פשיטא!! לא איתאמרת אלא מודין חכמים לרבן שמעון בן גמליאל או דילמא לא איתאמרת אלא מודי רבן שמעון בן גמליאל לחכמים! אמר רבי יודן ידע הוה רבי זעירא דו כן?! אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עלה: כאיש השומע "מימרא" ומקשה עליו

הלכה יד משנה גת של אבן שזפתה נכרי, מנגבה והיא טהורה.

ושל עץ, רבי אומר יינגב, וחכמים אומרים יקלף את הזפת.

ושל חרס אף על פי שקילף את הזפת, הרי זו אסורה:

גמרא מתני' דרבי. של עץ רבי אומר יינגב וחכמים אומרים יקלוף את הזפת.

ושל חרס דלא כרבי, דתני הגת והמחץ והמשפך של נכרי, רבי מתיר וחכמים אוסרין. מודה רבי בקנקנים שאסורות. מפני מה אילו אסורין ואילו מותרין? אילו מכנסן לכך ואילו אין מכנסן לכך. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: הלכה כרבי.

כלי פפייר שזפתן נכרי, מחלוקת רבי וחכמים. רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל הלכה כרבי.

דתני היתה גיתו טמאה ומבקש לטהרה, הלולבין והדפין והעדשה מנגבן וטהורין. והעקל של נצרים ושל בטבוט ושל עץ של שיפה של חוטין של גמי, מיישנן כל שנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר מבד לבד ומגת לגת. תני אמר רבן שמעון בן גמליאל אם רצה לטהרן מיד, נותן בצינור שמימיו מקלחין או בנהר שמימיו מהלכין כדי עונה. כשם שאת מנגב בטהרות כך מנגב ביין נסך.

כמה היא עונה? רבי יוסי בשם רבי יוחנן אומר חצי יום וחצי לילה תני רבי חייה אומר יום או לילה מה ופליג? אלא כאן שהיום והלילה שוין וכאן בשאין היום והלילה שוין:

הלכה טו משנה הלוקח כלי תשמיש מן הנכרי, את שדרכו להטביל יטביל, להגעיל יגעיל, ללבן באור ילבן.

השפוד והאסכלה מלבנן באור, והסכין שפה והיא טהורה:

גמרא הלוקח כלי תשמיש מן הנכרי דברים שיודע שעושין בהן אוכל נפש כגון כוסות מדיחן וטהורין. אבל יורות וקומקמין מגעילן בחמין. וכולן שנשתמש בהן אע"פ שלא הטביל והגעיל ושף וליבן הרי אילו טהורין.

תני רבי הושעיה צריך להטביל. כהדא רבמירב אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגדר, ושאלון כסף מן אילין דאוסינוס, שאלו כלי כסף מאת גוי שאלון לרבי ירמיה אמר צריך להטביל לפי שיצאו מטומאת הנכרי ונכנסו לקדושת ישראל? יצא לחוץ ונלמד נפקין ושמעון רבי יעקב בר אחא שמעון בר בא בשם רבי יוחנן לא שנו אלא לוקח אבל שואל מותר.

מעטה אפילו כלים רבי הושעיה זבין כלים ומטבילן.

הכא את אמר מדיחן והן טהורין, והכא את אמר מגעילן בחמין? חומר הוא בגיעולי נכרים לפי

סכין תוחבה בארץ שלשה פעמים ודיין. רבי בא בשם רב יהודה הדא דאת מר בסכין קטנה,
אבל בסכין גדולה צריכה ליבון, והליבון צריך שיהו ניצוצות מנתזין ממנה:
סליק בס"ד א דחול המועד תשעג